

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ PROCHEM S.A.**

sporządzone na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

**PROCHEM S.A.
ul. Łopuszańska 95
02-457 Warszawa**

*Grupa Kapitałowa Prochem S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku*

Spis treści do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prochem S.A.	Str.
1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
3. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
4. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5
5. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6
Informacja dodatkowa o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości oraz innych informacjach objaśniających	8
1. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego	28
2. Inne informacje objaśniające do sprawozdania finansowego	71

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PROCHEM S.A.
sporządzone na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku**

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, jeżeli nie zaznaczono inaczej)

	Nr noty	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
A k t y w a			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	1	22 713	23 814
Wartości niematerialne	2	391	508
Nieruchomości inwestycyjne	3	12 750	11 960
Akcje i udziały	4	830	830
Akcje i udziały wyceniane metodą praw własności	5	22 678	24 000
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	5 879	2 716
Pozostałe aktywa finansowe	7	18 334	17 955
Aktywa trwałe, razem		83 575	81 783
Aktywa obrotowe			
Zapasy	8	4 865	7 071
Należności handlowe i pozostałe należności	9	56 652	83 991
Pozostałe aktywa finansowe	10	198	2 799
Pozostałe aktywa	11	11 135	15 197
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		3 783	23 595
Aktywa obrotowe, razem		76 633	132 653
Aktywa razem		160 208	214 436
P a s y w a			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	12	3 895	3 895
Kapitał z aktualizacji wyceny	13	12 146	11 584
Zyski zatrzymane	14	72 542	100 878
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		88 583	116 357
Kapitały niekontrolujące		6 448	8 738
Kapitał własny ogółem		95 031	125 095
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe kredyty bankowe	15	299	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	2 348	2 883
Zobowiązanie z tytułu świadczeń emerytalnych	16	1 755	1 854
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	17	324	416
Zobowiązania długoterminowe, razem		4 726	5 153
Zobowiązania krótkoterminowe			
Krótkoterminowe kredyty bankowe	18	10 400	11 772
Zobowiązania handlowe	19	39 525	51 451
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		55	1 447
Pozostałe zobowiązania	20	8 086	8 142
Przychody przyszłych okresów	21	2 385	11 376
Zobowiązania krótkoterminowe, razem		60 451	84 188
Zobowiązania razem		65 177	89 341
Pasywa razem		160 208	214 436

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, jeżeli nie zaznaczono inaczej)

	Nr noty	Rok 2016	Rok 2015
Przychody ze sprzedaży, w tym :		169 214	266 443
Przychody ze sprzedaży usług	22	162 927	257 799
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	23	6 287	8 644
Koszt własny sprzedaży, w tym :		-177 707	-241 214
Koszt wytworzenia sprzedanych usług	24	-172 593	-233 573
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		-5 114	-7 641
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		-8 493	25 229
Koszty ogólnego zarządu	24	-15 194	-15 574
Pozostałe przychody operacyjne	25	2 022	1 533
Pozostałe koszty operacyjne	26	-2 068	-1 636
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		-23 733	9 552
Przychody finansowe	27	921	961
Zysk ze sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych		-154	190
Koszty finansowe	28	-1 883	-2 860
Udział w zyskach jednostek wycenianych metodą praw własności		-1 110	-1 136
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		-25 959	6 707
Podatek dochodowy :	29	-2 815	2 553
- część bieżąca		878	2 954
- część odroczone		-3 693	-401
Zysk/(strata) netto		-23 144	4 154

Zysk (strata) netto przypisany :

Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	-23 332	4 432
Udziałom niekontrolującym	188	-278
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	3 895 000	3 895 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł na jedną akcję) przypadający na właścicieli Jednostki Dominującej	-5,99	1,14

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Zysk/ (strata) netto	-23 144	4 154
Inne całkowite dochody netto	-46	-411
<i>Inne całkowite dochody, które zostaną przekwalifikowane na zyski i straty po spełnieniu określonych warunków:</i>	12	-385
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki działającej za granicą	12	-385
<i>Inne całkowite dochody, które nie zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty:</i>	-58	-26
Aktualizacja majątku trwałego	10	9
Straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	-76	-39
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	8	4
Całkowite dochody ogółem	-23 190	3 743
Całkowity dochód ogółem przypadający :		
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	-23 380	4 023
Udziałom niekontrolującym	190	-280
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	3 895 000	3 895 000
Całkowity dochód na jedną akcję zwykłą (w zł/gr na jedną akcję) przypadający na właścicieli Jednostki Dominującej	-6,00	1,03

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, jeżeli nie zaznaczono inaczej)

	Kapitał zakładowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał własny, przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	Kapitał własny przypisany udziałom niesprawnym kontrolom	Kapitał własny, razem
Rok 2016						
Stan na początek okresu	3 895	11 584	100 878	116 357	8 738	125 095
Zysk (strata) netto danego okresu	-	-	-23 332	-23 332	188	-23 144
<i>Inne całkowite dochody (netto)</i>	-	-46	-	-46	-	-46
Całkowite dochody ogółem	-	-46	-23 332	-23 378	188	-23 190
Wyplata dywidendy	-	-	-6 193	-6 193	-143	-6 336
Odkup akcji własnych w celu umorzenia (Elektromontaż) - zmiana struktury udziału	-	271	527	798	-1 061	-263
Nabycie akcji w spółce Elektromontaż Kraków S.A. od udziałowca niesprawnego kontrolom	-	305	475	780	-1 150	-370
Inne przemieszczenia - m.in. sprzedaż udziałów jednostek zależnych	-	32	187	219	-124	95
Stan na koniec okresu	3 895	12 146	72 542	88 583	6 448	95 031

	Kapitał zakładowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał własny, przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	Kapitał własny przypisany udziałom niesprawnym kontrolom	Kapitał własny, razem
Rok 2015						
Stan na początek okresu	3 895	11 973	97 568	113 436	9 243	122 679
Zysk (strata) netto danego okresu	-	-	4 432	4 432	-278	4 154
<i>Inne całkowite dochody (netto)</i>	-	-409	-	-409	-2	-411
Całkowite dochody ogółem	-	-409	4 432	4 023	-280	3 743
Wyplata dywidendy	-	-	-1 363	-1 363	-11	-1 374
Odkup akcji własnych w celu umorzenia (Elektromontaż) - zmiana struktury udziału	-	18	60	78	-102	-24
Inne przemieszczenia - m.in. sprzedaż udziałów jednostek zależnych	-	-2	181	183	-112	71
Stan na koniec okresu	3 895	11 584	100 878	116 357	8 738	125 095

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, jeżeli nie zaznaczono inaczej)

	Nr noty	Rok 2016	Rok 2015
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) brutto		-25 959	6 707
Korekty razem		13 525	6 554
Udział w zyskach netto jednostek wycenianych metodą praw własności		1 110	1 136
Amortyzacja	24	2 351	2 440
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		205	235
(Zysk)/strata ze zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych		106	-70
(Zysk /strata)z inwestycji		-34	4 130
Zmiana stanu rezerw		-168	149
Zmiana stanu zapasów	30	1 483	-2 588
Zmiana stanu należności	30	25 139	-15 404
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	30	-10 771	21 556
Inne korekty (w tym zmiana stanu przychodów przyszłych okresów)	30	-5 896	-5 029
Środki pieniężne wytworzone w toku działalności operacyjnej		-12 434	13 261
Zapłacony podatek dochodowy		2 307	2 408
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		-14 741	10 853
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wpływy		5 584	12 567
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		5 332	11 759
Z aktywów finansowych, w tym:		252	808
a) w jednostkach powiązanych		252	-
- zbycie aktywów finansowych		252	-
b) w pozostałych jednostkach		-	808
- zbycie aktywów finansowych		-	566
- spłata pożyczki		-	226
- inne wpływy z aktywów finansowych		-	16
Wydatki		-2 046	-2 005
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		-1 672	-1 705
Na aktywa finansowe, w tym:		-374	-300
a) w jednostkach powiązanych		-374	-300
- nabycie aktywów finansowych		-374	-
- udzielone pożyczki		-	-300
Środki pieniężne netto (wydane) wygenerowane w działalności inwestycyjnej		3 538	10 562
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy		459	9 020
Zaciągnięte kredyty bankowe		459	9 002
Inne wpływy finansowe		-	18
Wydatki		-9 068	-13 446
Wyplacone dywidendy		-6 187	-1 398
Inne w, niż wpłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		-408	-
Spłaty kredytów bankowych		-1 886	-11 280
Spłata otrzymanych pożyczek		-	-60

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-43	-62
Zapłacone odsetki i prowizje	-544	-628
Inne wydatki finansowe	-	-18
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej	-8 609	-4 426
Przepływy pieniężne netto, razem	-19 812	16 989
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	-19 812	16 989
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	23 595	6 606
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 783	23 595

Informacja dodatkowa o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości oraz innych informacjach objaśniających do sprawozdania finansowego

1. Utworzenie Jednostki Dominującej i podstawowy przedmiot jej działalności

Spółka Prochem S.A. (zwana dalej „Prochem”, „Spółka”, „Emitent” lub „Jednostka Dominująca”) z siedzibą w Warszawie, ul. Łopuszańska 95. Spółka jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000019753. Podstawową działalność Spółki według klasyfikacji PKD 2007 określa symbol 7112Z - działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne. Według klasyfikacji GPW w Warszawie spółka zaliczana jest do sektora budownictwa. Spółka Prochem S.A. jest jednostką dominującą grupy kapitałowej i sporządza odrębne skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Spółka Prochem S.A. powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Przedsiębiorstwa Projektowania i Realizacji Inwestycji Przemysłu Chemicznego „Prochem”. Akt notarialny oraz statut zostały podpisane 1 października 1991 roku. Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

W 2013 roku Jednostka Dominująca rozpoczęła realizację projektu inwestycyjnego „Budowa pod klucz produkcji wysoko oczyszczonej parafiny, olejów, smarów smarująco-chłodzących, mas modelowych z rekonstrukcją kompleksu energetycznego” na terytorium Białorusi. W związku z powyższym na czas realizacji projektu powołano Przedstawicielstwo. Termin działalności Przedstawicielstwa jest ograniczony, tj. do 29 lipca 2019 roku.

2. Organy zarządzające i nadzorujące Emitenta

W skład Zarządu spółki Prochem S.A. na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego wchodzi następujące osoby:

Jarosław Stępniewski - Prezes Zarządu
Marek Kiersznicki - Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Marczak - Wiceprezes Zarządu

W 2016 r. w składzie Zarządu nie nastąpiły żadne zmiany.

W skład Rady Nadzorczej na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego wchodzi:

- Andrzej Karczykowski
- Krzysztof Oblój
- Marcin Pędziński
- Michał Suflida
- Karol Żbikowski

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w 2016 roku.

W związku z Uchwałami Walnego Zgromadzenia z 11 czerwca 2016 roku w składzie Rady Nadzorczej zaszły następujące zmiany:

- 1) Odwołany został ze składu Rady Nadzorczej:
  - Steven Tappan, który posiadał 510.000 szt akcji Spółki,
  - Wiesław Kiepiel
- 2) Powołano w skład Rady Nadzorczej:
  - Michała Suflidę, który wraz z osobą powiazaną posiada 48.500 szt akcji Spółki
  - Karola Żbikowskiego.

Na podstawie Uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 28 października 2016 roku ze składu Rady Nadzorczej odwołany został pan Marek Garliński, a powołano pana Marcina Pędzińskiego.

3. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w 2016 roku wyniosło 447 etatów a w 2015 roku 459 etaty. Stan zatrudnienia w osobach na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł 434 osoby a na dzień 31 grudnia 2015 roku 481 osoby.

4. Opis organizacji grupy kapitałowej, ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji.

W skład Grupy Kapitałowej Prochem S.A. (zwanej „Grupą Kapitałową”, „Grupą”), oprócz danych Jednostki Dominującej wchodzi następujące jednostki zależne bezpośrednio i pośrednio:

Jednostki zależne objęte konsolidacją pełną:

- Prochem Inwestycje Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – zależna bezpośrednio (100,0%);
- PRO-INHUT Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej – zależna pośrednio (93,2%);
- PREDOM Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu – zależna pośrednio (80,7% udziału w kapitale i zysku, 71,1% udziału w głosach);
- Prochem Zachód Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - zależna bezpośrednio (80,0%);
- ELPRO Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie – zależna pośrednio (92,7%, w tym 85,4% udziału w 50% udziale Elektromontażu Kraków);
- Elmont Inwestycje Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie – zależna pośrednio (92,7%, w tym 85,4% udziału w 50% udziale Elektromontażu Kraków);
- Elektromontaż Kraków S.A. z siedzibą w Krakowie – zależna pośrednio (85,4%), z tego 73,0% udziału w kapitale i prawie głosu posiada spółka Prochem Inwestycje zależna w 100%. Spółka Elektromontaż Kraków S.A. sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, które zawiera dane spółki zależnej w 100%: ELMONT-POMIARY Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie oraz dwóch spółek stowarzyszonych ELPRO Sp. z o.o. i Elmont-Inwestycje Sp. z o.o.;
- IRYD Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – zależna pośrednio w 100%;
- ATUTOR Integracja Cyfrowa Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – zależna pośrednio (87,3% udziału posiada spółka Prochem Inwestycje Sp. z o.o. zależna w 100%);
- Prochem RPI Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - spółka zależna w 100% (z tego 3,3% udziału w kapitale i prawie głosu posiada spółka Prochem Inwestycje).

Jednostki wspólnie kontrolowane i stowarzyszone wyceniane metodą praw własności:

- ITEL Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni – 42,0% udziału (18,7% udziału w prawie głosu i kapitałach posiada bezpośrednio Prochem S.A., a 23,3% posiada Prochem RPI Sp. z o.o. spółka zależna w 100%);
- Irydion Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – 50% udziału.

Jednostki zależne objęte konsolidacją włączone zostały do skonsolidowanego sprawozdania finansowego począwszy od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli przez spółkę dominującą, a wspólnie kontrolowane i stowarzyszone od dnia sprawowania wspólkontroli i wywierania znaczącego wpływu.

Spółka Predom Projektowanie Sp. z o.o. została wyłączona z konsolidacji. Spółka nie rozpoczęła działalności.

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

W 2016 roku spółka zależna Elektromontaż Kraków dokonała skupu 11 434 szt akcji własnych w celu umorzenia za łączną kwotę 263 tys. zł, a spółka zależna Prochem Inwestycje nabyła 10 000 szt akcji spółki Elektromontaż Kraków S.A. za łączną kwotę 370 tys. zł. W wyniku tych transakcji Jednostka Dominująca zwiększyła swój udział w kapitale do 85,4%.

W 2016 roku spółka zależna P.K.I. Predom dokonała skupu 70 szt udziałów własnych w celu umorzenia za łączną kwotę 22 tys. zł.

Prochem S.A. 25 października 2016 roku podpisał umowę zbycia udziałów w spółce Pro-Organika Sp. z o.o. w ilości 640 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, za łączną kwotę 652 160 złotych. Zapłata za zbyte udziały nastąpiła w dwóch pakietach: cena sprzedaży za 280 udziałów w kwocie 285 320 zł, została zapłacona listopadzie 2016 roku, a za 360 udziałów w kwocie 366 840 zł w kwietniu 2017 roku.

5. Przyjęte zasady rachunkowości

Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prochem S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku i analogiczny okres roku porównywalnego sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) i Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2016 roku. Zakres sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami).

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prochem przedstawia rzetelnie i jasno sytuację finansową i majątkową Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku i dane porównawcze na 31 grudnia 2015 roku, a także wyniki tej działalności za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku i dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prochem S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości.

W 2016 roku Grupa poniosła stratę netto w kwocie 23.144 tys. zł, na którą miała wpływ m.in. działalność Grupy w 1 półroczu 2016 r., w szczególności poniesienie dodatkowych kosztów i obniżenie marży brutto na kontrakcie długoterminowym realizowanym na Białorusi. Jednakże w trakcie 2016 roku Jednostka Dominująca podpisała aneksy do posiadanych umów kredytowych, na podstawie, których po ustanowieniu dodatkowych zabezpieczeń banki odstąpiły od weryfikacji konwenantów finansowych za trzeci i czwarty kwartał 2016 roku zawartych w tych umowach. Pozwoliło to na terminowe wywiązywanie się przez Grupę z zaciąganych zobowiązań. Umowy kredytowe zawierane są na okresy roczne i obecnie obowiązujące umowy wygasają wg dat podanych w nocie nr 18 niniejszego sprawozdania finansowego.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej poprawa sytuacji gospodarczej na rynku usług oferowanych przez Grupę, przejawiająca się zwiększoną ilością przetargów, w których uczestniczy lub spodziewa się uczestniczyć Grupa, pozwala oczekiwać realizacji założonych przychodów i poprawy płynności Grupy w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Zarząd Jednostki Dominującej zamierza przedłużyć obowiązujące umowy kredytowe w wysokości niezbędnej do skali prowadzonej działalności, a biorąc pod uwagę poprawę sytuacji gospodarczej, nie spodziewa się w tym względzie istotnych zagrożeń.

Wobec powyższego, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, pomimo możliwości wystąpienia krótkotrwałych napięć w sytuacji płynnościowej Grupy, Zarząd nie stwierdził istotnych zagrożeń co do możliwości kontynuowania działalności przez Grupę, a przyjęta zasada kontynuacji działalności przy sporządzeniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest prawidłowa. Niezależnie od tego w okresie najbliższych dwunastu miesięcy spodziewane jest rozpatrzenie przez sąd apelacji PERN S.A. od wyroku ogłoszonego 22 października 2015 roku, w wyniku którego na rzecz konsorcjum z udziałem Grupy została zasądzona kwota (łącznie z odsetkami za zwłokę) w wysokości około 90 mln zł. Udział Grupy w tej kwocie wynosi około 50% - szczegółowe informacje przedstawiono w nocie 38.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem:

- gruntów, budynków i budowli, wycenianych według wartości przeszacowanej,
- nieruchomości inwestycyjnych i nieruchomości inwestycyjnych w budowie wycenianych według wartości godziwej.

Działalność operacyjna Jednostki Dominującej i jednostek Grupy Kapitałowej nie ma charakteru sezonowego ani nie podlega cyklicznym trendom, za wyjątkiem segmentu generalnego wykonawstwa i wynajmu sprzętu budowlanego, które charakteryzują się sezonowością, która powodowana jest w dużej mierze warunkami atmosferycznymi. Czynniki atmosferyczne mają wpływ na wielkość osiągniętego przychodu w tych segmentach. Niższe przychody osiągane są w okresie zimowym, kiedy to warunki pogodowe nie pozwalają na wykonywanie niektórych prac budowlanych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prochem S.A. za 2016 rok zawiera dane Przedstawicielstwa działającego na terytorium Białorusi. Przedstawicielstwo prowadzi ewidencję księgową według prawa obowiązującego na Białorusi, i tam też naliczany i płacony jest podatek dochodowy od osób prawnych.

Różnice kursowe powstałe z przeliczenia sprawozdań Przedstawicielstwa ujęto w *Kapitale z aktualizacji wyceny – różnice kursowe z przeliczenia Przedstawicielstwa działającego za granicą*.

Zmiany wartości szacunkowych i polityki rachunkowości

Sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE wymaga użycia pewnych szacunków księgowych i przyjmowania założeń, co do przyszłych zdarzeń. Pozycje sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmieniają się okoliczności będące podstawą szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia. Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano te same zasady rachunkowości i te same metody obliczeniowe, które zastosowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Prochem S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Dokonane oszacowania

Informacje o przyjętych założeniach oraz niepewności związanej z dokonanymi szacunkami zawarte są w następujących notach:

- Nota 1 – Rzeczowe aktywa trwałe: kluczowe założenia stosowane w prognozach zdyskontowanych przepływów;
- Nota 3 – Nieruchomości inwestycyjne; kluczowe założenia stosowane w prognozach zdyskontowanych przepływów;

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

- Nota 16 – Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych: kluczowe założenia aktuarialne;
- Nota 38 – Informacja o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem.

W stosowanych zasadach rachunkowości największe znaczenie oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Założenia szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu Emitenta odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach działalności. Dotyczą one wyceny świadczeń emerytalnych, oceny stopnia realizacji oraz rentowności kontraktów długoterminowych (marży brutto).

W 2016 roku Grupa dokonała istotnej korekty marży brutto na kontrakcie długoterminowym realizowanym na Białorusi. Marża brutto szacowana na 31 grudnia 2015 roku wynosiła 16,5%, a na 31 grudnia 2016 roku została skorygowana do poziomu 7% w związku z wystąpieniem nieoczekiwanych problemów technicznych i formalnych w końcowej fazie budowy i na etapie rozruchów zespołu instalacji do produkcji wysokooczyszczzonej parafiny, olejów i smarów wraz z rozbudową kompleksu energetycznego, realizowanej w ramach umowy zawartej z Fabryką Wosku Mineralnego S.A. z siedzibą na Białorusi w Swisłoczy oraz związaną z tym koniecznością przesunięcia terminu zakończenia realizacji. W wyniku niniejszych zdarzeń nastąpił wzrost kosztów realizacji o około 18 mln zł, w tym kary zapłacone ujęte w kosztach 2016 roku wyniosły 287 tys. EUR, tj. 1 282 tys. zł. Obniżenie marży na kontrakcie i ujęcie kar za niedotrzymanie terminu wykonania zadania miały istotny wpływ na wynik finansowy 2016 roku.

Nowe standardy, interpretacje i zmiany opublikowanych MSSF

Szereg nowych Standardów, zmian do standardów i interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2016 roku i nie zostały one zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły w życie dla okresów rocznych zakończonych 31 grudnia 2016 roku oraz Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie:

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	<p>Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. W szczególności, w wyniku przyjęcia nowego standardu przestaną obowiązywać MSR 18 <i>Przychody</i>, MSR 11 <i>Umowy o usługę budowlaną</i> oraz związane z nimi interpretacje.</p> <p>Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad towarami lub usługami, oraz w kwocie, do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub - ujmowane jednorazowo, w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta. <p>Standard zawiera nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.</p>	<p>W momencie początkowego zastosowania wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów z klientami których Grupa będzie stroną. Grupa jest w trakcie analizy wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe, jednakże zakłada, że nowy standard będzie miał wpływ na zawarte przez nią umowy o usługi budowlane. Zastosowanie nowych zasad będzie miało wpływ na ujmowanie przychodów z tytułu kontraktów długoterminowych, rozliczenia gwarancji oraz w kwestii aktywowania kosztów realizacji i pozyskania kontraktów.</p>	1 stycznia 2018 r.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
<p>MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe (2014)</i></p>	<p>Nowy standard zastępuje zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena wytyczne na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych, w tym wytyczne dotyczące utraty wartości. MSSF 9 eliminuje też istniejące obecnie w MSR 39 kategorie aktywów finansowych: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>Zgodnie z wymogami nowego standardu, w momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe winny być klasyfikowane do jednej z trzech kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy; lub • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. <p>Składnik aktywów finansowych jest klasyfikowany do kategorii wycenianych po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz • jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. <p>W sytuacji, gdy powyższe warunki nie są spełnione (jak to ma miejsce na przykład w przypadku instrumentów kapitałowych innych jednostek), składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej.</p> <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku bieżącego okresu, za wyjątkiem aktywów utrzymywanych w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych z kontraktów jak i ich sprzedaż – dla tych aktywów zyski i straty z wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach.</p> <p>Ponadto w przypadku, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu, MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takiego instrumentu finansowego, w momencie początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach w związku z powyższą wyceną nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do wyniku bieżącego okresu.</p> <p>Nowy standard zachowuje niemal wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych. MSSF 9 wymaga jednak, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w innych całkowitych dochodach. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w wyniku bieżącego okresu. W przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów lub gdyby zobowiązanie finansowe wynikało z zobowiązań do udzielenia pożyczki lub umów gwarancji finansowych, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.</p> <p>W zakresie szacunku utraty wartości aktywów</p>	<p>Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, nowy Standard będzie miał znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe. Jednakże, do momentu pierwszego zastosowania tego standardu Grupa jest w trakcie analizy wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe.</p>	<p>1 stycznia 2018 r.</p>

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
	<p>finansowych MSSF 9 zastępuje model „straty poniesionej” zawarty w MSR 39 modelem „straty oczekiwanej”, co oznacza, że zdarzenie powodujące powstanie straty nie musiałyby poprzedzać jej rozpoznania i utworzenia odpisu. Nowe zasady mają na celu zapobieganie sytuacjom, w których odpisy na straty kredytowe są tworzone zbyt późno i w niewystarczającej wysokości.</p> <p>W skrócie, model oczekiwanej straty wykorzystuje dwa podejścia do szacowania straty, zgodnie z którymi strata jest ustalana na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • straty kredytowej oczekiwanej w okresie 12 miesięcy, albo • straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności (ang. <i>life-time expected loss</i>). <p>To, które podejście zostanie zastosowane zależy od tego, czy w przypadku danego składnika aktywów od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego. W przypadku, jeśli ryzyko kredytowe związane z aktywami finansowymi nie wzrosło istotnie w porównaniu do jego poziomu z momentu początkowego ujęcia, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie w okresie 12 miesięcy. W przypadku natomiast, jeśli nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie przez cały okres życia instrumentu, zwiększając tym samym wysokość ujętego odpisu. Standard przyjmuje przy tym założenie, zgodnie z którym - w przypadku braku przeciwnych argumentów - wystarczającym kryterium dla rozpoznania straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności jest wystąpienie zaległości w spłacie wynoszącej 30 dni.</p>		
<p>MSSF 14 <i>Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe</i></p>	<p>Ten przejściowy standard:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zezwala jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy na kontynuowanie dotychczasowych zasad ujmowania aktywów i zobowiązań regulacyjnych zarówno przy pierwszym zastosowaniu MSSF jak i w sprawozdaniach finansowych za późniejsze okresy; • wymaga aby jednostki prezentowały aktywa i zobowiązania regulacyjne oraz ich zmiany w odrębnych pozycjach w sprawozdaniach finansowych; oraz • wymaga szczegółowych ujawnień umożliwiających określenie rodzaju oraz ryzyk związanych z regulowanymi stawkami w związku z którymi rozpoznano aktywa i zobowiązania regulacyjne zgodnie z tym przejściowym standardem. 	<p>Nie oczekuje się aby omawiany przejściowy standard miał znaczący wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ponieważ obejmuje on jedynie jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy.</p>	<p>1 stycznia 2016 r. <i>(Komisja Europejska podjęła decyzję o niezatwierdzeniu omawianego przejściowego standardu w oczekiwaniu na standard właściwy)</i></p>
<p>Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiedzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe</i> oraz do MSR 28 <i>Jednostki Stowarzyszone</i>)</p>	<p>Zmiany usuwają istniejącą niespójność między wymaganiami MSSF 10 oraz MSR 28 w kwestii ujmowania utraty kontroli nad spółką zależną, która wnoszona jest do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Podczas gdy MSR 28 ogranicza zysk lub stratę wynikającą z wniesienia aktywów niepieniężnych do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, MSSF 10 nakazuje rozpoznanie całego zysku lub straty na utracie kontroli nad jednostką zależną.</p> <p>Zmiany wymagają ujęcia całości zysku lub straty w przypadku, gdy przeniesione aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3 <i>Połączenia Jednostek Gospodarczych</i> (niezależnie czy</p>	<p>Grupa a nie oczekuje aby zmiany miały istotny wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.</p>	<p>1 stycznia 2016 r. <i>(Komisja Europejska podjęła decyzję o odroczeniu zatwierdzenia tych zmian na czas nieokreślony)</i></p>

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
	przedsięwzięcie ma formę jednostki zależnej czy też nie). Częściowe rozpoznanie zysku lub straty (do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów) nastąpi w przypadku gdy transakcja dotyczy aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia, nawet jeśli te aktywa znajdowały się w jednostce zależnej.		
MSSF 16 <i>Leasing</i>	MSSF 16 zastępuje MSR 17 <i>Leasing</i> oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy Standard eliminuje występujące obecnie rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązania naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne. Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmiennione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.	W momencie początkowego zastosowania wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów leasingu, których spółki Grupy będą stroną. Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania Standard będzie miał istotny wpływ na aktywa i zobowiązania w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy, w szczególności w odniesieniu do 71 umów leasingu oraz powierzchni biurowych.	1 stycznia 2019 r.
Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat (Zmiany do MSR 12 <i>Podatek dochodowy</i>)	Zmiany wyjaśniają, między innymi, że niezrealizowane straty powiązane z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych.	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały w momencie ich zastosowania znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ sposób zastosowania przez spółki Grupy MSR 12 jest zbieżny z podejściem zaprezentowanym w zmianach.	1 stycznia 2017 r.
Inicjatywa dotycząca ujawnień (Zmiany do MSR 7 <i>Sprawozdanie z przepływów pieniężnych</i>)	Zmiany przewidują przedstawianie przez jednostki ujawnień umożliwiających użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i zmian o charakterze niepieniężnym. Jednym ze sposobów na spełnienie powyższych wymogów jest umieszczenie uzgodnienia sald otwarcia i zamknięcia zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej.	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały w momencie ich zastosowania znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2017 r.
Zmiany do MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	Zmiany do MSSF 15 wyjaśniają niektóre wymogi Standardu oraz zawierają szereg uproszczeń w zakresie okresu przejściowego dla jednostek które wdrażają nowy Standard. Zmiany wyjaśniają w jaki sposób należy: Dokonywać identyfikacji zobowiązań umownych (obietnicy przeniesienia towarów lub usług); Określać czy spółka działa we własnym imieniu dostarczając towary lub świadcząc usługi czy działa jako agent (jest odpowiedzialna za zorganizowanie dostarczenia towarów lub świadczenia usług); oraz Określać, czy przychód z udzielenia licencji powinien być ujęty jednorazowo czy rozłożony w czasie. Ponadto Zmiany zawierają dwa dodatkowe uproszczenia których celem jest ułatwienie spółkom pierwszego zastosowania Standardu oraz redukcja związanego z nim kosztu.	W momencie początkowego zastosowania wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów z klientami których Grupa będzie stroną. Grupa jest w trakcie analizy wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe, jednakże zakłada, że nowy standard będzie miał wpływ na zawarte przez nią umowy o usługi budowlane. Zastosowanie nowych zasad będzie miało wpływ na ujmowanie przychodów z tytułu kontraktów długoterminowych, rozliczenia gwarancji oraz w kwestii aktywowania kosztów realizacji i pozyskania kontraktów.	1 stycznia 2018 r.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe	Data wejścia w życie dla okresów rozpoczynających się w dniu oraz później
Zmiany do MSSF 2 (<i>Płatności na bazie akcji</i>)	Zmiany doprecyzujące sposób ujęcia niektórych transakcji płatności na bazie akcji, zawierają wymogi w zakresie ujmowania: wpływu warunków nabycia uprawnień oraz warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę transakcji płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych; transakcji na bazie akcji z cechami rozliczenia netto z uwzględnieniem obowiązków wynikających z wymogów podatkowych; oraz modyfikacji warunków transakcji na bazie akcji, które zmieniają klasyfikację tych transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w instrumentach kapitałowych.	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ tego typu transakcje nie występują.	1 stycznia 2018 r.
Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2014-2016	Doroczne ulepszenia MSSF 2014-2016 zawierają 3 zmiany do standardów. Głównie zmiany: usuwać krótkoterminowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy (MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej Po Raz Pierwszy) dotyczących, między innymi, przepisów przejściowych MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: Ujawnienia</i> w zakresie ujawnień danych porównawczych oraz przeniesienia aktywów finansowych, oraz MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze</i> ; wyjaśniają że wymogi MSSF 12 <i>Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach</i> (z wyjątkiem ujawnień skróconych informacji finansowych zgodnie z paragrafami B10-B16 tego standardu) mają również zastosowanie w odniesieniu do udziałów w spółce zależnej, stowarzyszonej, wspólnym przedsięwzięciu oraz strukturyzowanej jednostki nieobjętej konsolidacją, które są zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 <i>Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana</i> ; oraz wyjaśniają że wybór w zakresie odstępstwa od stosowania metody praw własności zgodnie z MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i> powinien być dokonany oddzielnie w odniesieniu do każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia oraz wyjaśniają kiedy tego wyboru należy dokonać.	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały w momencie ich zastosowania znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12 które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później)
KIMSF 22 <i>Transakcje w Obcej Walucie oraz Zaliczki</i>	KIMSF 22 zawiera wytyczne w zakresie kursu wymiany walut, którego należy użyć dla wykazania transakcji w obcej walucie (takiej jak transakcja przychodowa), w przypadku gdy płatność jest dokonana lub otrzymana wcześniej w formie zaliczki, oraz wyjaśnia, że datą tych transakcji jest dzień początkowego ujęcia rozliczeń międzyokresowych czynnych lub przychodów przyszłych okresów związanych z zaliczką. W przypadku transakcji, w których następuje szereg płatności, dokonanych lub otrzymanych, dla każdej takiej transakcji jest ustalana osobna data transakcji.	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały w momencie ich zastosowania znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.	1 stycznia 2018 r.
Zmiany do MSR 40 <i>Nieruchomości Inwestycyjne</i>	Zmiany zawierają wyjaśnienia w zakresie przeniesienia, do lub z nieruchomości inwestycyjnych: przeniesienie do lub z nieruchomości inwestycyjnych powinno nastąpić tylko w przypadku zmiany sposobu wykorzystania nieruchomości; oraz wraz ze zmianą sposobu wykorzystania nieruchomości powinna nastąpić ocena czy nieruchomość kwalifikuje się jako nieruchomość inwestycyjna.	Grupa nie oczekuje, aby zmiany miały w momencie ich zastosowania znaczący wpływ na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe	1 stycznia 2018 r.

Grupa Kapitałowa zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych początkowo ujmowane są według kursu waluty NBP, obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Pozycje bilansowe aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. Zyski i straty, powstałe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w polskich złotych („zł” lub ”PLN”), które są walutą funkcjonalną jednostki dominującej i walutą prezentacji.

Wynik finansowy oraz sytuację finansową Przedstawicielstwa, przelicza się z zastosowaniem następujących procedur:

- aktywa i pasywa przelicza się po kursie zamknięcia na dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej,
- przychody i koszty przelicza się po kursie średnim z dnia transakcji, oraz
- powstałe różnice kursowe ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

Przyjęte zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Kapitałową przedstawione zostały poniżej.

Zasady konsolidacji

1. Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Prochem zastosowano następujące procedury:
  - dane jednostek zależnych ujęto w sprawozdaniu finansowym metodą pełną, polegającą na łączeniu sprawozdań finansowych jednostki dominującej oraz jednostek zależnych poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów,
  - udziały w jednostkach stowarzyszonych oraz współkontrolowanych wyceniono w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, a w momencie początkowego ujęcia ujmowane są w cenie nabycia. Cena nabycia zawiera koszty transakcji.
2. Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia.
3. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały ujednoczone z zasadami przyjętymi przez Grupę.
4. Wartość firmy jednostek podporządkowanych jest nadwyżką ceny nabycia składników majątku objętych przez jednostkę dominującą nad wartością godziwą aktywów netto jednostki podporządkowanej, proporcjonalnie do nabytego udziału w kapitale własnym tej jednostki. Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych jest nadwyżką wartości godziwej aktywów netto jednostki podporządkowanej nad ceną nabycia składników majątku poniesioną przez jednostkę dominującą, proporcjonalnie do nabytego udziału w kapitale własnym tej jednostki. Na dzień nabycia jednostki zależnej i stowarzyszonej (objęcia kontroli), aktywa, pasywa i zobowiązania warunkowe spółki zależnej wyceniane są w wartości godziwej.

5. W momencie utraty kontroli (np. sprzedaży), Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli.
6. Udziały udziałowców niekontrolujących wykazywane są według przypadającej na nie wartości nawet, jeśli skutkuje to powstaniem ujemnego salda udziałów niekontrolujących.
7. Grupa Prochem S.A. traktuje transakcje z udziałowcami niekontrolującymi tak jak transakcje z podmiotami zewnętrznymi.
8. Zyski lub straty powstałe ze sprzedaży udziałów udziałowcom niekontrolującym są prezentowane w kapitałach własnych.
9. Za jednostki stowarzyszone uznawane są jednostki, w których Prochem posiada pomiędzy 20% a 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących lub też w inny sposób może wywierać znaczący wpływ na ich politykę finansową i operacyjną. Za jednostki współkontrolowane uznawane są jednostki, w których Prochem S.A. posiada 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.
10. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych rozlicza się metodą praw własności i początkowo ujmuje według ceny nabycia. Udział w zysku lub stracie jednostki stowarzyszonej i współkontrolowanej wykazuje się w rachunku zysków i strat. W przypadku, gdy udział w stracie jednostki stowarzyszonej i współkontrolowanej jest równy bądź przewyższa udział Grupy Prochem w tej jednostce, to Grupa nie rozpoznaje dalszych strat, chyba, że się do tego zobowiązała. Niezrealizowane zyski pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną są eliminowane do poziomu udziału Grupy w jednostce.
11. Cena nabycia udziałów w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych podlega korektom o wszelkie skutki zmian wartości godziwej aktywów netto, przypadające na wartość posiadanego udziału od chwili nabycia do daty sprawozdania finansowego oraz skutki stwierdzonej utraty wartości.
12. Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonuje się niżej wymienionych korekt i wyłączeń:
  - W zakresie wyłączeń:
    1. posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów (akcji) z kapitałem własnym na moment objęcia kontroli jednostek zależnych,
    2. wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją,
    3. przychodów i kosztów z tytułu wzajemnych operacji kupna i sprzedaży w grupie kapitałowej,
    4. dywidend naliczonych lub wypłaconych przez jednostki podporządkowane jednostce dominującej i innym jednostkom, objętym konsolidacją.
  - W zakresie korekt:
    1. zysków lub strat powstałych w wyniku operacji gospodarczych dokonanych między jednostkami objętymi konsolidacją.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które Grupa zamierza wykorzystywać w swojej działalności w okresie dłuższym niż jeden rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki).

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Zasady wyceny następującej po początkowym ujęciu:

- Grunty, budynki i budowle wykazane są w wartości przeszacowanej, stanowiącej jej wartość godziwą na dzień przeszacowania, ustalonej przez rzeczoznawców, pomniejszonej o kwotę

późniejszej zakumulowanej amortyzacji i późniejszych zakumulowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa ustalana jest przez rzeczoznawców nie rzadziej niż co dwa lata.

- Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, powiększonej o ewentualne koszty ulepszeń, a pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zwiększenie wartości wynikające z przeszacowania gruntów, budynków i budowli ujmowane jest w innych całkowitych dochodach i wykazywane w łącznej kwocie w kapitale własnym – *Kapitał z aktualizacji wyceny*, jako nadwyżka z przeszacowania, za wyjątkiem sytuacji, gdy podwyższenie wartości odwraca wcześniejszy odpis dla tej samej pozycji ujęty w rachunku zysków i strat. Obniżenie wartości wynikające z przeszacowania gruntów, budynków i budowli ujmowane jest jako koszt okresu w wysokości przewyższającej kwotę wcześniejszej wyceny tego składnika aktywów ujętej w innych całkowitych dochodach. Zmniejszenie wynikające z przeszacowania ujmowane w innych całkowitych dochodach zmniejsza łączną nadwyżkę z przeszacowania ujętą w kapitale własnym.

Wartość rzeczowych aktywów trwałych przeznaczonych do likwidacji, wycofanych z używania na skutek zmiany technologii lub innych przyczyn, aktualizuje się poprzez dokonanie odpisu aktualizującego jego wartość. Odpis aktualizujący zaliczany jest w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe ponoszone w terminie późniejszym ujmowane są w ich wartości bilansowej, gdy jest prawdopodobne, że z tego tytułu nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki, a koszt ten można wiarygodnie zmierzyć. Wszystkie pozostałe koszty napraw i konserwacji rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w kosztach okresu, w których zostały poniesione.

Zyski i straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych ustalane są przez porównanie przychodów ze sprzedaży z wartością bilansową danego środka trwałego i ujmowane w rachunku zysków i strat. Rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane od chwili, gdy są dostępne do użytkowania. Odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) od rzeczowych aktywów trwałych dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia wartości początkowej na ustalony okres użytkowania składnika aktywów. Stosowana jest metoda liniowa.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres bieżący i okresy porównywalne do amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych Grupa przyjęła poniższe okresy użytkowania:

• Budynki i budowle	10-40 lat
• Urządzenia techniczne	5-12 lat
• Środki transportu	5 lat
• Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	5-10 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji jest weryfikowana na koniec każdego roku sprawozdawczego i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

Grunty nie podlegają amortyzacji.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie powstające dla celów prowadzonej działalności operacyjnej, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu finansowym po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje wszelkie opłaty oraz koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości.

Rzeczowe aktywa trwałe poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla rzeczowych aktywów trwałych w budowie w okresie realizacji ewentualna utrata wartości określana jest przynajmniej na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Składnik wartości niematerialnych wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne, poza wartością firmy są amortyzowane. Odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) wartości niematerialnych dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia wartości początkowej na ustalony okres użytkowania składnika aktywów. Stosowana jest metoda amortyzacji liniowej.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres bieżący i okresy porównywalne do amortyzacji wartości niematerialnych Grupa przyjęła okresy użytkowania 3-10 lat.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji jest weryfikowana na koniec każdego roku sprawozdawczego i w uzasadnionych przypadkach korygowana w kolejnych okresach.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości. Wartość poddawana jest testowi na utratę wartości na koniec roku obrotowego. Skutki utraty wartości odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), którą Spółka traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest:

- wykorzystywana w działalności operacyjnej,
- przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności inwestycyjnej.

Nieruchomościami inwestycyjnymi są również nieruchomości w trakcie budowy lub dostosowywania, które mają być w przyszłości użytkowane jako nieruchomości inwestycyjne. Zyski lub straty powstałe na sprzedaży/likwidacji nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Nieruchomości inwestycyjne początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne wycenia się w wartości godziwej określonej w modelu wartości godziwej i w MSSF13 *Wycena wartości godziwej*. Sposób wyceny obowiązuje dla wszystkich nieruchomości inwestycyjnych, chyba, że niektóre nieruchomości inwestycyjne nie będą mogły być wyceniane według tej metody – wtedy stosuje się podejście kosztowe do momentu sprzedaży nieruchomości.

Zysk lub strata ze zmiany wartości godziwej nieruchomości ujmowana jest w wyniku za okres, w którym nastąpiła zmiana.

Zmiana w klasyfikacji, tj. przeniesienia z lub do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko w przypadku kiedy nastąpiła zmiana sposobu ich użytkowania, np.:

- rozpoczęcie użytkowania przez właściciela - przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych do środków trwałych,
- zakończenie użytkowania przez właściciela – przeniesienie ze środków trwałych do nieruchomości inwestycyjnych,
- rozpoczęcie dostosowywania nieruchomości do sprzedaży – przeniesienie z nieruchomości do zapasów,
- oddanie nieruchomości stronie trzeciej w leasing operacyjny – w przypadku przeniesienia z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych.

Kosztom nieruchomości inwestycyjnej przenoszonych do środków trwałych lub zapasów jest jej wartość godziwa w dacie zmiany sposobu użytkowania.

Różnica pomiędzy wartością godziwą, a wartością bilansową powstałą w momencie przeniesienia do nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej:

- środków trwałych - rozliczana jest jak przeszacowanie wg MSR 16,
- zapasów - ujmowana jest jako zysk/ strata okresu,
- zakończenie budowy lub dostosowania we własnym zakresie nieruchomości inwestycyjnej - jako zysk/strata okresu.

Wartość godziwa wg standardu MSSF 13 to cena, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej odnosi się do konkretnego składnika aktywów. Zatem przy wycenie wartości godziwej należy uwzględnić cechy składnika aktywów, jeżeli uczestnicy rynku uwzględniliby takie cechy przy ustalaniu ceny danego składnika aktywów na dzień wyceny. Cechy te obejmują na przykład:

- stan i lokalizację,
- ewentualne ograniczenia zbycia lub użycia.

Wpływ poszczególnych cech będzie różnił się w zależności od tego, w jaki sposób cechy te uwzględniają uczestnicy rynku.

Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja zbycia aktywów odbywa się:

- na rynku głównym dla danego składnika aktywów,
- w przypadku braku głównego rynku na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów. Rynek najkorzystniejszy to rynek maksymalizujący kwotę, którą otrzymałby sprzedający składnik aktywów, po uwzględnieniu kosztów transakcyjnych i kosztów transportu.

Standard wymaga klasyfikacji wyceny wartości godziwej w zależności od rodzaju informacji pozyskanych na potrzeby wyceny zgodnie z poniższą hierarchią:

- Poziom 1: notowane ceny giełdowe oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach, dostępne na dzień wyceny.
- Poziom 2: dane wejściowe niestanowiące cen z Poziomu 1, ale są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: dane nieobserwowalne.

MSSF 13 nakłada obowiązek ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Zakres wymaganych ujawnień uzależniony jest od rodzaju wyceny wartości godziwej (tj. czy jest ujęty w sprawozdaniu finansowym czy tylko w informacji dodatkowej) oraz od poziomu, do którego dana wycena została zaklasyfikowana.

Ujawnienia wynikające z MSSF 13 dotyczące modelu wartości godziwej dotyczą:

- Uzgodnienie wartości godziwej z początku okresu a jej wartością na koniec okresu.
- Poziomu w trójpoziomowej hierarchii wartości godziwej. Dla nieruchomości inwestycyjnych będzie to poziom 2 lub 3 dla, których wymagane jest:
  - ujawnienie kwoty transferu między poziomami (z uzasadnieniem transferu oraz prezentacją stosowanych przez Grupę zasad określania, czy tego rodzaju zmiana poziomu miała miejsce),
  - opis zastosowanych technik wyceny i danych wsadowych,
  - przypadki wyceny w wartości godziwej, w których zmieniono techniki wyceny, ujawnienie zmiany i przyczyn jej wprowadzenia.
- Jeżeli najlepsze i w najwyższym stopniu wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych różni się od jego faktycznego wykorzystania, należy ujawnić przyczynę odmiennego wykorzystania tego składnika aktywów.
- Informacje umożliwiające uzgodnienie klas aktywów i zobowiązań ujawnionych na poszczególnych poziomach hierarchii wartości godziwej z pozycjami zaprezentowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych jednostki dokonuje niezależny rzeczoznawca, który posiada kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzenia wycen nieruchomości, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

W uzasadnionych przypadkach nieruchomości inwestycyjne, których wartość zmienia się co najmniej o 10%, wyceniane są corocznie.

Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Leasing, przy którym zasadniczo całość ryzyka i pożytków z tytułu własności przypada Grupie Prochem S.A. stanowi leasing finansowy. Składniki aktywów będące przedmiotem tego leasingu są ujmowane w sprawozdaniu finansowym w kwocie niższej spośród ustalonych na moment rozpoczęcia użytkowania: wartości godziwej bądź w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każda opłata leasingowa jest dzielona na część stanowiącą zobowiązanie i część finansową. Zobowiązanie wykazywane jest w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania” z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Koszty finansowe wykazywane są w rachunku zysków i strat. Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy. Rzeczowe aktywa trwałe stanowiące przedmiot leasingu są amortyzowane przez ekonomiczny okres użytkowania aktywów. Stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są w kosztach bieżących metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, do których zaliczamy umowy wynajmu, zgodnie z którymi Grupa zachowuje całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Koszty leasingu ujmowane są w kosztach bieżących, natomiast przychody z tytułu przedmiotu leasingu ujmowane są w przychodach okresu.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów (rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych).

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego rozpoczyna się gdy:

1. ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego,
2. ponoszone są nakłady na ten składnik aktywów,
3. prowadzone są działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do jego zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Aktywowanie kosztów finansowania zawieszają się w przypadku przerwania na dłuższy czas aktywnego prowadzenia działalności inwestycyjnej. Koszty finansowania zewnętrznego podlegają aktywowaniu do czasu przeznaczenia składnika aktywów do użytkowania lub sprzedaży.

Aktywa obrotowe

Zapasy – w pozycji zapasów wykazuje się materiały, towary, półprodukty i produkcję w toku.

Zapasy wyceniane są pierwotnie w cenie nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia, koszcie wytworzenia lub wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Zapasy towarów i materiałów wolno-rotujących obejmuje się m.in. odpisem aktualizującym tworzonym według indywidualnego szacunku ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się z zastosowaniem metody FIFO- „pierwsze przyszło-pierwsze wyszło”.

Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Pożyczki udzielone powstają wówczas, gdy jednostka wydaje środki pieniężne bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki ujmuje się początkowo w wartości godziwej. Wycena pożyczek w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Należności ujmuje się początkowo według wartości godziwej, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości należności tworzy się gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie otrzyma wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności i ujmuje się go w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową należności a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, lokaty bankowe o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy spełniające wymogi definicji ekwiwalentu pieniężnego. Środki pieniężne wyceniane są w wartości nominalnej.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- Zarząd podjął decyzję o sprzedaży,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- aktywa są dostępne do sprzedaży w obecnym stanie,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia zmian do planu sprzedaży tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria klasyfikacji zostały spełnione.

Bezpośrednio przed przekwalifikowaniem do grupy przeznaczonych do sprzedaży lub wydania, aktywa te są ponownie wyceniane z zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem aktywów finansowych i nieruchomości inwestycyjnych) ujmuje się w sprawozdaniu finansowym według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

W przypadku wzrostu wartości w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wartości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży zaprzestaje się naliczania amortyzacji.

Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Grupa wycenia składnik aktywów lub zobowiązań w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązań finansowych niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej, przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych takie jak: opłaty i prowizje wypłacone doradcom, pośrednikom, opłaty nakładane przez agencje regulacyjne i giełdę oraz podatki. Koszty transakcji nie obejmują natomiast premii lub dyskonta od instrumentów dłużnych, kosztów finansowania, ani też wewnętrznych kosztów administracyjnych, czy kosztów przechowania instrumentów.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

1. wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
2. inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
3. pożyczki i należności,
4. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Składnikiem aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych, który został wyznaczony przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy lub został zakwalifikowany jako przeznaczony do obrotu, gdyż:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie,
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którym zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do ustalenia terminami płatności lub wymagalności, które Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi, które nie są instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży lub nie będące pożyczkami lub pozostałymi należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:

- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały), które nie posiadają kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w wyniku finansowym.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. W przypadku

dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w wyniku finansowym.

Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa wycenia pożyczki i pozostałe należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Wycena zobowiązań finansowych według wartości godziwej

Grupa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających), na ostatni dzień okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:

- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Wycena pozostałych zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa wycenia pozostałe zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości pożyczek i pozostałych należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wówczas Grupa ujmuje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na podstawie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujmuje w wyniku finansowym jako przychód.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalony odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości nie podlega odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek wyceny, ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w wyniku finansowym. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie podlega odwróceniu w wyniku finansowym.

Płatności dywidend na rzecz akcjonariuszy Spółki ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Spółki w momencie, w którym podjęto stosowną uchwałę na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki.

Rezerwy – tworzy się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Rezerwy tworzone są wówczas gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Świadczenia pracownicze – Grupa opłaca składki obowiązkowego programu emerytalnego uzależnione od wysokości wypłaconych wynagrodzeń brutto, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Grupa nie posiada innych programów emerytalnych. W celu ustalenia wartości bieżącej przyszłych zobowiązań dotyczących odpraw emerytalnych oraz związanych z nimi kosztów bieżącego zatrudnienia stosuje się wycenę aktuarialną.

Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy.

Rezerwę na odprawę rentową i emerytalną tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwę na odprawę emerytalną ujmuje się w rachunku zysków i strat, poza zyskami i stratami aktuarialnymi wynikającymi ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta) i korekt aktuarialnych ex post, które ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Spółki. Kapitał własny obejmuje:

- Kapitały zakładowy – kapitał akcyjny wykazano w wartości nominalnej wyemitowanych i zarejestrowanych akcji.
- Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje:
  - różnicę z przeszacowania pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony m.in. budynków i budowli oraz gruntów wycenianych w wartości godziwej,
  - kapitał powstały z różnic kursowych - z przeliczenia Przedstawicielstwa działającego za granicą,
  - zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta).
- Zyski zatrzymane, które obejmują:
  - Kapitał zapasowy, który jest tworzony z nadwyżek sprzedaży akcji ponad ich wartość nominalną, z odpisów rocznych zysków netto oraz odpisów z wyniku przeszacowania majątku trwałego w latach ubiegłych.
  - Kapitał rezerwowy powstały z zysku przeznaczonego na kapitał.
  - Niepodzielony zysk/stratę z lat ubiegłych oraz zysk/(stratę) roku bieżącego,
  - Wypłacone zaliczki na dywidendy.

Przychody ze sprzedaży obejmują wartość godziwą przychodów ze sprzedaży usług, towarów i materiałów.

Przychody z tytułu wykonywanych umów o usługi budowlane (generalne wykonawstwo) oraz usługi projektowe i inżynierskie ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi. Stopień zaawansowania usługi mierzy się udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi.

Poprawność wyliczeń stopnia zaawansowania usługi, a także przewidywanych całkowitych kosztów i przychodów z wykonania usługi weryfikowana jest na koniec każdego kwartału.

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ujmuje się w rachunku zysków i strat, gdy Grupa przekazała nabywcy znaczące korzyści wynikające z praw własności do tych aktywów oraz przestała być trwale zaangażowana w zarządzanie przekazanymi aktywami, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli.

Podatek dochodowy – obciążenia podatkowe zawierają bieżące opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób prawnych i zmianę stanu rezerw lub aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bieżące zobowiązania podatkowe ustalane są na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów podatkowych i ustalonego dochodu do opodatkowania. Bieżące zobowiązania podatkowe za okres bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest metodą zobowiązań, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazana w sprawozdaniu finansowym. Odroczonego podatku dochodowego ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych faktycznie obowiązujących na dzień bilansowy. Różnice przejściowe dotyczą odmiennej wyceny aktywów i zobowiązań dla celów podatkowych i bilansowych.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego ujmuje się jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego rozpoznaje się również od strat podatkowych możliwych do odliczenia w następnych latach.

6. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Nota 1 - rzeczowe aktywa trwałe

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	22 695	23 779
- grunty	4 313	4 732
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	15 729	16 486
- urządzenia techniczne i maszyny	649	906
- środki transportu	939	807
- inne rzeczowe aktywa trwałe	1 065	848
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	18	35
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	22 713	23 814
Rzeczowe aktywa trwałe - struktura własnościowa	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) własne	10 365	11 030
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym :	12 348	12 784
- leasing	653	442
- najem i dzierżawa	11 143	11 790
- wartość prawa użytkowania wieczystego	552	552
Rzeczowe aktywa trwałe bilansowe, razem	22 713	25 814

Grupa na podstawie umowy z dnia 23 lipca 2004 r. dzierżawi nieruchomość składającą się z 3 budynków o łącznej powierzchni 6 227,5 m², na działce o powierzchni 3 311 m² położonej w Warszawie przy ul. Emilii Plater 18 i Hożej 76/78. Czas trwania umowy, od dnia jej zawarcia, wynosi 30 lat.

W 2016 roku Grupa dokonała zmian w klasyfikacji rzeczowych aktywów trwałych, czyli dokonała przeniesienia składników rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnej, w związku ze zmianą sposobu ich użytkowania. W 2016 roku Grupa podpisała umowę dzierżawy nieruchomości położonej w Tleniu na okres od 1 kwietnia 2016 roku do 31 grudnia 2020 roku. Różnica pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową, powstała w momencie przeniesienia do nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej, rozliczana jest jak przeszacowanie wg MSR 16. Wartość netto na moment reklasyfikacji podano w tabeli poniżej.

	Wartość netto na dzień 31.12. 2016 r. (w tys. zł)	Aktualizacja do wartości godziwej	Wartość godziwa na dzień 31.12.2016 roku (w tys. zł)
	Poziom 3	Poziom 3	Poziom 3
Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	172	-6	166
Budynki i budowle	64	16	80
Razem	236	10	246

Wartość gruntów, budynków i budowli wykazana jest w wartości przeszacowanej, stanowiącej jej wartość godziwą na dzień przeszacowania, ustalonej przez rzeczoznawców, pomniejszonej o kwotę późniejszej zakumulowanej amortyzacji i późniejszych zakumulowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2016 roku została ustalona na podstawie wyceny sporządzonej przez niezależnych rzeczoznawców, nie powiązanych z Grupą. Rzeczoznawcy posiadają kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzania wycen gruntów, budynków i budowli, a

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

28

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

Metody wyceny i kluczowe dane nieobserwowalne przedstawiono w poniższej tabeli.

Metoda wyceny	Kluczowe, nieobserwowalne dane wejściowe	Związek między kluczowymi, nieobserwowalnymi danymi wejściowymi a wartością godziwą
<i>Podejście porównawcze metodą skorygowanej ceny średniej:</i> Model opiera się na ustaleniu średniej ceny transakcyjnej za 1 m ² powierzchni na podstawie reprezentatywnej próbki zawartych transakcji. Średnia cena została skorygowana o wagi cech rynkowych: atrakcyjność lokalizacji i sąsiedztwo, powierzchnia i kształt działki, przeznaczenie, stan prawny gruntu, dojazd do działki.	<ul style="list-style-type: none"> • Średnia cena transakcyjna za 1 m². • Atrakcyjność lokalizacji i sąsiedztwo. • Powierzchnia i kształt działki. • Przeznaczenie. • Stan prawny. • Dojazd do działki. 	Oszacowana wartość godziwa nieruchomości uległaby zwiększeniu (uległaby zmniejszeniu) gdyby: <ul style="list-style-type: none"> • średnia cena transakcyjna za m² była wyższa (niższa)
<i>Zdykontowane przepływy pieniężne:</i> Model wyceny opiera się na bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych netto, które zostaną wygenerowane z nieruchomości przy uwzględnieniu: poziomu wynajęcia powierzchni. Oczekiwane przepływy pieniężne netto są dykontowane stopami dykontowymi uwzględniającymi ryzyko. Inne czynniki uwzględnione w przyjętym średnim czynszu za metr kwadratowy to: atrakcyjność lokalizacji, stan techniczny budynku, standard i funkcjonalność budynku, możliwości dojazdu, parkowania.	<ul style="list-style-type: none"> • Poziom wynajęcia powierzchni: odzwierciedlający stan aktualnie wynajętej powierzchni. • Skorygowane o ryzyko stopy dykontowej: 6,98%, 7,0%. 	Oszacowana wartość godziwa nieruchomości uległaby zwiększeniu (uległaby zmniejszeniu) gdyby: <ul style="list-style-type: none"> • poziom wynajęcia powierzchni był wyższy (niższy); • skorygowane o ryzyko stopy dykontowej były niższe (wyższe).

Nie doszło do zmiany w technice wyceny w ciągu roku.

Szczegóły dotyczące gruntów, budynków i budowli oraz informacje na temat hierarchii wartości godziwych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Grupa	Wartość godziwa na 31.12.2015 r. (w tys. zł)	Wartość godziwa na 31.12.2016 r. (w tys. zł)
	Poziom 3	Poziom 3
Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	4 732	4 313
Budynki i budowle	16 486	15 729
Razem	21 218	20 042

Rzeczowe aktywa trwale objęte hipoteką zabezpieczające spłatę kredytów opisano w nocie 18.

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych – 2016 rok

	grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne rzeczowe aktywa trwale	rzeczowe aktywa trwale w budowie	Rzeczowe aktywa trwale, razem
Wartość brutto							
Stan na stycznia 2016 roku	5 563	25 712	4 984	2 750	4 609	37	43 655
Zwiększenia (z tytułu)	-	177	282	555	691	-17	1 688
- zakup	-	16	281	555	667	2	1 521
- inne przemieszczenia, w tym przeszacowanie aktywów trwałych do wartości godziwej	-	161	1	-	24	-19	167
Zmniejszenia (z tytułu)	-310	-3 587	-716	-1 112	-1 042	-	-6 767
- sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-24	-669	-158	-	-851
- przemieszczenie do nieruchomości inwestycyjnych	-166	-3 587	-	-	-	-	-3 753
- likwidacja rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-486	-	-884	-	-1 370
- wyłączenie z konsolidacji wartość aktywów trwałych sprzedanej spółki zależnej	-	-	-206	-443	-	-	-649
- inne przemieszczenia w tym przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	-144	-	-	-	-	-	-144
Stan na 31 grudnia 2016 roku	5 253	22 302	4 550	2 193	4 258	20	38 576
Umorzenie i utrata wartości							
Stan na 1 stycznia 2016 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	831	9 226	4 078	1 943	3 761	2	19 841
- zwiększenia – amortyzacja za okres	109	854	524	344	309	-	2 140
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-23	-598	-150	-	-771
- zmniejszenia z tytułu likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-485	-	-884	-	-1 369
- wyłączenie z konsolidacji – wartość umorzenia rzeczowych aktywów trwałych sprzedanej spółki zależnej	-	-	-196	-430	-	-	-626
- przemieszczenie do nieruchomości inwestycyjnych	-	-3 507	-	-	-	-	-3 507
- inne przemieszczenia, w tym przeszacowanie aktywów trwałych do wartości godziwej	-	-	3	-5	-	-	-2
Stan na 31 grudnia 2016 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	940	6 573	3 901	1 254	3 036	2	15 706
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-157	-	-157
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na 31 grudnia 2016 roku	4 313	15 729	649	939	1 065	18	22 713

Dane porównawcze

Zmiany stanu rzeczowego majątku trwałego – 2015 rok

	grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne rzeczowe aktywa trwałe	rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe, razem
Wartość brutto							
Stan na 1 stycznia 2015 roku	5 563	25 402	5 038	3 498	4 493	18	44 012
Zwiększenia (z tytułu)	-	310	425	344	185	19	1 283
- zakup	-	310	425	344	185	19	1 283
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-479	-1 092	-69	-	-1 640
- sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-221	-	-	-221
- likwidacja rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-19	-	-7	-	-26
- inne przemieszczenia, w tym aktywa trwałe sprzedanej spółki zależnej	-	-	-460	-871	-62	-	-1 393
Stan na 31 grudnia 2015 roku	5 563	25 712	4 984	2 750	4 609	37	43 655
Umorzenie i utrata wartości							
Stan na 1 stycznia 2015 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	722	8 122	3 948	2 417	3 563	2	18 774
- zwiększenia – amortyzacja za okres	109	1 104	566	331	185	-	2 295
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-221	-2	-	-223
- zmniejszenia z tytułu likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-19	-	-3	-	-22
- inne przemieszczenia, w tym umorzenie aktywów trwałych sprzedanej spółki zależnej	-	-	-417	-584	18	-	-983
Stan na 31 grudnia 2015 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	831	9 226	4 078	1 943	3 761	2	19 841
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na 31 grudnia 2015 roku	4 732	16 486	906	807	848	35	23 814

Nota 2 - wartości niematerialne

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości w tym oprogramowanie komputerowe	391	508
Wartości niematerialne razem	391	508
Wartości niematerialne - struktura własnościowa		
własne	391	508
Wartości niematerialne razem	391	508

Zmiany stanu wartości niematerialnych – 2016 rok

	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym oprogramowanie komputerowe	Wartości niematerialne, razem
Wartość brutto		
Stan na 1 stycznia 2016 roku	3 390	3 390
Zwiększenia (z tytułu)	96	96
- zakup	96	96
Zmniejszenia (z tytułu)	-1	-1
- likwidacja	-1	-1
Stan na 31 grudnia 2016 roku	3 485	3 485

Umorzenie i utrata wartości		
Stan na 1 stycznia 2016 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	2 882	2 882
Amortyzacja za okres (z tytułu)	212	212
- zwiększenia (naliczone umorzenie)	240	240
- inne przemieszczenia	-28	-28
Stan na 31 grudnia 2016 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	3 094	3 094
Wartość netto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2016 roku	391	391

Dane porównawcze

Zmiany stanu wartości niematerialnych – 2015 rok

	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym oprogramowanie komputerowe	Wartości niematerialne, razem
Wartość brutto		
Stan na 1 stycznia 2015 roku	3 226	3 226
Zwiększenia (z tytułu)	465	465
- zakup	465	465
Zmniejszenia (z tytułu)	-245	-245
- likwidacja	-245	-245
Stan na 31 grudnia 2015 roku	3 446	3 446
Umorzenie i utrata wartości		
Stan na 1 stycznia 2015 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	3 036	3 036
Amortyzacja za okres (z tytułu)	-98	-98
- zwiększenia (naliczone umorzenie)	145	145
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży	-243	-243
Stan na 31 grudnia 2015 roku - skumulowana amortyzacja (umorzenie)	2 938	2 938
Wartość netto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2015 roku	508	508

Nota 3 –nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
nieruchomość w budowie	1 128	1 122
budynki i budowle	6 270	6 148
wartość gruntu	5 352	4 690
Nieruchomości inwestycyjne, razem	12 750	11 960

Nieruchomości inwestycyjne wg tytułów	Zmiana stanu nieruchomości inwestycyjnych 2016 rok.	Zmiana stanu nieruchomości inwestycyjnych 2015 rok
Nieruchomości inwestycyjne - grunt		
Stan na bilansie otwarcia	4 690	17 241
- zwiększenia netto z tytułu aktualizacji wyceny do wartości godziwej	496	-
- reklasyfikacja z rzeczowych aktywów trwałych	166	-
- zmniejszenia, w tym sprzedaż	-	-12 551
Stan na bilansie zamknięcia	5 352	4 690

Nieruchomości inwestycyjne w budowie

Stan na bilansie otwarcia	1 122	9 125
- zmiana z tytułu:	-	-8 003
a) sprzedaż	-	-8 003
b) zakup	6	-
Razem zmiana	6	-8 003
Stan na bilansie zamknięcia	1 128	1 122

Nieruchomości - budynki i budowle

Stan na bilansie otwarcia	6 148	6 594
- zmiana stanu z tytułu:		
a) aktualizacji z tytułu wyceny do wartości godziwej	42	-
b) zwiększenia z tytułu nabycia	-	298
c) reklasyfikacja z rzeczowych aktywów trwałych	80	-
c) sprzedaż	-	-744
Razem zmiana	122	-446
Stan na bilansie zamknięcia	6 270	6 148

Nieruchomości inwestycyjne, razem	12 750	11 960
--	---------------	---------------

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2016 roku została ustalona na podstawie wyceny sporządzonej przez niezależnych rzeczoznawców, niepowiązanych z Grupą. Rzeczoznawcy posiadają kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzenia wycen nieruchomości inwestycyjnych, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy. Metody wyceny i kluczowe dane nieobserwowalne przedstawiono w poniższej tabeli:

Metoda wyceny	Kluczowe, nieobserwowalne dane wejściowe dla porównywanych nieruchomości	Związek między kluczowymi, nieobserwowalnymi danymi wejściowymi a wartością godziwą
<i>Podjęcie porównawcze metodą skorygowanej ceny średniej:</i> Model opiera się na ustaleniu średniej ceny transakcyjnej za 1 m ² powierzchni na podstawie reprezentatywnej próbki zawartych transakcji. Średnia cena została skorygowana o wagi cech rynkowych: atrakcyjność lokalizacji i sąsiedztwo, powierzchnia i kształt działki, przeznaczenie, stan prawny gruntu, dojazd do działki.	<ul style="list-style-type: none"> Średnia cena transakcyjna za 1 m² dla porównywanych nieruchomości Atrakcyjność lokalizacji i sąsiedztwo. Powierzchnia i kształt działki. Przeznaczenie. Stan prawny. Dojazd do działki. 	Oszacowana wartość godziwa nieruchomości uległaby zwiększeniu (uległaby zmniejszeniu) gdyby: <ul style="list-style-type: none"> średnia cena transakcyjna za m² dla porównywanych nieruchomości była wyższa (niższa)
<i>Zdykontowane przepływy pieniężne:</i> Model wyceny opiera się na bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych netto, które zostaną wygenerowane z nieruchomości przy uwzględnieniu: poziomu wynajęcia powierzchni, okresów bezczynszowych, Oczekiwane przepływy pieniężne netto są dykontowane stopami dykontowymi uwzględniającymi ryzyko. Inne czynniki uwzględnione w przyjętym średnim czynszu za metr kwadratowy to: atrakcyjność lokalizacji, stan techniczny budynku, standard i funkcjonalność budynku, możliwości dojazdu, parkowania.	<ul style="list-style-type: none"> Poziom wynajęcia powierzchni: odzwierciedlający stan aktualnie wynajętej powierzchni Skorygowane o ryzyko stopy dykontowe: 7% -7,5%. 	Oszacowana wartość godziwa nieruchomości uległaby zwiększeniu (uległaby zmniejszeniu) gdyby: <ul style="list-style-type: none"> poziom wynajęcia powierzchni był wyższy (niższy); skorygowane o ryzyko stopy dykontowe były niższe (wyższe);

Nie doszło do zmiany w technice wyceny w ciągu roku.

Szczegóły dotyczące nieruchomości inwestycyjnych oraz informacje na temat hierarchii wartości godziwych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Grupa	Wartość godziwa (w tys. zł)	
	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
	Poziom 3	Poziom 3
Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	5 352	4 690
Budynki i budowle	7 398	7 270
Razem	12 750	11 960

Nie wystąpiły przemieszczenia pomiędzy poziomami 1, 2 i 3 w ciągu roku.

Nota 4 - akcje i udziały

Akcje i udziały	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
w pozostałych jednostkach	830	830
Akcje i udziały, wartość netto	830	830
odpisy aktualizujące wartość finansowego majątku trwałego	-	-
Akcje i udziały, wartość brutto	830	830
Zmiana stanu akcji i udziałów	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) stan na początek okresu	830	830
b) stan na koniec okresu	830	830

Nota 5 - akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Akcje i udziały - wartość netto	22 678	24 000
Odpisy aktualizujące wartość akcji lub udziałów	1 011	400
Akcje i udziały, wartość brutto	23 689	24 400
Zmiana stanu akcji i udziałów wycenianych metodą praw własności	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Stan na początek okresu	24 000	25 136
- akcje i udziały w cenie nabycia	24 000	25 136
Zmniejszenia (z tytułu)	-898	-1 136
- udział w wyniku roku bieżącego	-1 110	-1 136
- odpis aktualizujący wartość udziałów w związku z postępowaniem układowym	212	-
Stan na koniec okresu netto	22 678	24 000
Odpis aktualizujący	1 011	400
Stan na koniec okresu brutto	23 689	24 400
Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość akcji i udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Stan na początek okresu	400	2 073
Zwiększenia odpisu aktualizującego	611	400
Zmniejszenia odpisu aktualizującego	-	-2 073
Stan na koniec okresu	1 011	400

Irydion Sp. z o. o. jest jedynym wspólnym ustaleniem umownym (jednostką spółkontrolowaną), w którym Grupa partycypuje. Jest to spółka, której celem jest budowa budynku biurowego pod nazwą „Astrum Biznes Park” w Warszawie. Spółka nie jest notowana. Grupa zaklasyfikowała swoje udziały w Irydionie jako wspólne przedsięwzięcie.

Grupa spółkontrolę sprawuje razem z udziałowcem, LFI 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z siedzibą we Wrocławiu, po 50% każdy z udziałowców. Każdy ze wspólników ma po dwóch przedstawicieli w Radzie Nadzorczej.

Na dzień 31.12.2016 roku Grupa dokonała odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce stowarzyszonej Iteł Sp. z o.o. Wartość odpisu ustalono na kwotę 212 tys. zł. Niniejszy odpis ujęto w wyniku finansowym za 2016 rok - w kosztach finansowych.

W październiku 2016 roku spółka ITEL Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni przystąpiła do układu restrukturyzacyjnego.

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych dane na 31 grudnia 2016 roku

Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	K
	nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot działalności przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, współzależna, z stowarzyszona, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji/wycena metodą praw własności, bądź wskazanie, że jednostka nie podlega konsolidacji/wycenie metodą praw własności	data objęcia kontroli / współkontrol i / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizacyjne wartości (razem)	wartość bilansowa akcji/udziałów	procent posiadanego kapitału zakładowego (bezpośrednio i pośrednio)	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu (bezpośrednio i pośrednio)
1	PROCHEM INWESTYCJE Sp. z o.o.	Warszawa	doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	zależna	pełna	22.06.1992	2 999	-	2 999	100,0%	100,0%
2	PREDOM Sp. z o.o.	Wrocław	projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne	zależna powiązana pośrednio (spółka Prochem Inwestycje sp. z o.o. posiada 75% kapitału)	pełna	19.07.2002	764	-	764	80,7%	71,1%
3	PRO-INHUT Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne	zależna powiązana pośrednio (spółka Prochem Inwestycje sp. z o.o. posiada 93,2% udziałów)	pełna	04.10.2001	63	-	63	93,2%	93,2%
4	PROCHEM ZACHÓD Sp. z o.o.	Warszawa	działalność marketingowa, świadczenie usług budowlanych i projektowych, handel i spedycja	zależna	pełna	18.03.1998	1 061	-	1 061	80,0%	80,0%
5	ELEKTROMONTAŻ KRAKÓW S.A.*)	Kraków	roboty związane z zakładaniem instalacji elektrycznych i osprzętu elektrycznego	zależna powiązana pośrednio (spółka Prochem Inwestycje Sp. z o.o. posiada 65,5% udziałów)	pełna	10.12.2001	15 099	-	15 099	85,4%	85,4%
6	ELMONT INWESTYCJE sp. z o.o.	Kraków	Działalność deweloperska	zależna pośrednio (Elektromontaż Kraków S.A. posiada 50% udziałów)	pełna	05.04.2007	9 050	-	9 050	92,7%	92,7%
7	ELPRO sp. z o.o.	Kraków	zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości oraz wynajem nieruchomości na własny rachunek, zarządzanie nieruchomościami niemieszkalnymi	zależna powiązana pośrednio (Prochem Inwestycje Sp. z o.o. posiada 50%, Elektromontaż Kraków S.A. posiada 50% akcji)	pełna	17.04.2002	3 234	-	3 234	92,7%	92,7%

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

8	IRYD sp. z o.o.	Warszawa	zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek	zależna powiązana pośrednio (Prochem Inwestycje Sp. z o.o. posiada 100% udziałów)	pełna	13.07.2000	150	150	-	100,0%	100,0%
9	ATUTOR INTEGRACJA CYFROWA Sp. z o.o.	Warszawa	wytwarzanie i sprzedaż oprogramowania komputerowego, integracja systemów komputerowych, usługi teleinformatyczne	zależna powiązana pośrednio (spółka Prochem Inwestycje posiada 87,3%)	pełna	28.09.2000	308	-	308	87,3%	87,3%
10	PROCHEM RPI S.A.	Warszawa	działalność developerska	zależna (spółka Prochem Inwestycje Sp. z o.o. posiada 3,33% udziałów)	pełna	08.04.1998	513	359	154	100,0%	100,0%
11	Elmont Pomiary Sp. z o.o.	Kraków	działalność developerska	Zależna powiązana pośrednio (Elektromontaż Kraków S.A. posiada 100% udziałów)	pełna	20.04.2004	190	-	190	77,6%	77,6%
12	PREDOM PROJEKTOWANIE sp. z o.o.**)	Wrocław	usługi projektowe	zależna powiązana pośrednio (spółka PKI Predom Sp. z o.o.)	nie podlega konsolidacji	01.05.2002	53	53	-	81,0%	69,3%

* udział w kapitale i prawie głosu podano w wielkościach po zakończeniu procedury umorzenia akcji skupionych przez Elektromontaż Kraków S.A. w celu umorzenia

** spółka nie rozpoczęła działalności

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych – cd.

Lp.	nazwa jednostki	kapitał własny jednostki, w tym:				zyski zatrzymane, w tym:		zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:		należności handlowe oraz pozostałe należności jednostki, w tym:		aktywa jednostki, razem	Przychody ze sprzedaży, ogółem
		kapitał zakładowy	Akcje własne (wielkość ujemna)	Kapitał z aktualizacji	zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) netto	długoterminowe	krótkoterminowe	długoterminowe	krótkoterminowe		
1	PROCHEM INWESTYCJE Sp. z o.o.	8 624	-	-	5 624	-	714	20 299	19 350	949	90	28 923	4 257
2	P.K.I.PREDOM Sp. z o.o.	9 986	-	6 030	3 336	-	400	7 467	1 733	5 735	-	17 454	16 148
3	PRO-INHUT Sp. z o.o.	1 129	-	-	1 076	-	235	2 049	312	1 737	-	3 148	3 250
4	PROCHEM ZACHÓD Sp. z o.o.	1 836	-	-	236	-	-4	36	-	36	1	1 872	-
5	ELEKTROMONTAŻ KRAKÓW S.A.*	22 499	-	7 246	13 598	-	447	16 851	2 870	13 981	-	41 000	42 090
6	ELMONT INWESTYCJE sp. z o.o.	7 653	-	-	-347	-536	189	3	-	3	11	7 656	0
7	ELPRO sp. z o.o.	4 137	-	-	659	-	127	403	385	18	8	4 540	200
8	IRYD Sp. z o.o.	-188	-	-	-338	-333	-5	208	-	208	12	20	-
9	ATUTOR Sp. z o.o.	214	-	-	-141	-150	9	788	-	788	-	1 002	1 039
10	PROCHEM RPI Sp. z o.o.	139	-	-	-461	-153	-308	1	-	1	3	140	-
11	Elmont Pomiarowy Sp. z o.o.												
12	PREDOM PROJEKTOWANIE Sp. z o.o.												

spółka objęta konsolidacją przez Elektromontaż Kraków S.A. - dane finansowe spółki zawiera sprawozdanie spółki Elektromontaż Kraków S.A.
nie podlega konsolidacji

* udział w kapitale i prawie głosu podano w wielkościach po zakończeniu procedury umorzenia akcji skupionych przez Elektromontaż Kraków S.A. w celu umorzenia

Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności dane na 31 grudnia 2016 roku

Lp.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
	nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	charakter powiązania (jednostka zależna, współzależna, z stowarzyszoną, z wyszczególnieniem powiązań bezpośrednich i pośrednich)	zastosowana metoda konsolidacji	data objęcia kontroli / uzyskania znaczącego wpływu	wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość (razem)	wartość bilansowa udziałów / akcji	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
1	ITEL Sp. z o.o.	Gdynia	wykonywanie pozostałych instalacji elektrycznych	stowarzyszona	praw własności	13.09.2005	708	708	-	42,0%	42,0%
2	IRYDION Sp. z o.o.	Warszawa	wynajem nieruchomości na własny rachunek	współkontrolowana	praw własności (zmiana statusu spółki z zależnej na współkontrolowaną z dniem 3.04.2013 r.)	24.03.2000	4 503	-	4 503	50,0%	50,0%

Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności – cd.

Lp.	a	b		c		d		e	f
		kapitał własny jednostki, w tym:	zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:	należności jednostki, w tym:	Przychody ze sprzedaży				
	nazwa jednostki	zysk (strata) netto	zobowiązania długoterminowe	zobowiązania krótkoterminowe	należności długoterminowe	należności krótkoterminowe	Razem		
1	ITEL Sp. z o.o.	506	1 479	962	806	-	1 985	1 896	
2	IRYDION Sp. z o.o.	45 359	101 688	1 758	888	-	147 047	1 686	

Nota 6 - rozliczenie odroczonego podatku dochodowego

- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, odniesiony na wynik finansowy	5 662	6 051
a) odniesionych na wynik finansowy	5 607	6 000
- rezerwy utworzone na koszty	292	627
- odpis aktualizujący wartość należności	1 042	1 045
- niewypłacone wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia i o dzieło	32	37
- przychody przyszłych okresów	842	2 204
- odsetki od pożyczki	290	647
- rezerwa na świadczenia emerytalne	409	395
- rezerwa na świadczenia urlopowe	278	266
- podatek odroczonego od odpisu aktualizującego wartość aktywa finansowego	5	5
- nieopłacone świadczenia pracownicze	1	61
- odpis aktualizujący wartość zapasów	54	54
- strata podatkowa	1 259	300
- pozostałe, w tym różnice kursowe	1 103	359
b) odniesionych na kapitał własny	55	51
- rezerwa na świadczenia emerytalne	55	51
2. Zwiększenia	5 747	3 697
a) odniesionych na wynik finansowy	5 737	3 693
- rezerwa utworzona na koszty	418	289
- niewypłacone wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia i o dzieło	14	32
- przychody przyszłych okresów	560	842
- odsetki od pożyczki	63	72
- rezerwa na świadczenia emerytalne	16	30
- rezerwa na świadczenia urlopowe	40	70
- nieopłacone świadczenia pracownicze	1	-
- utworzenie aktywa na stratę podatkową	3 951	1 255
- odpis aktualizujący wartość zapasów	52	-
- koszty zdyskontowanych przepływów	36	-
- pozostałe, w tym różnice kursowe	586	1 103
b) odniesionych na kapitał własny	10	4
- rezerwa na świadczenia emerytalne	10	4
3. Zmniejszenia	2 811	4 086
a) odniesionych na wynik finansowy	2 811	4 086
- wykorzystanie rezerwy utworzonej na koszty	301	624
- odpis aktualizujący wartość należności	324	3
- wypłacone wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia i o dzieło	32	37
- przychody przyszłych okresów	842	2 204
- odsetki od pożyczki	54	429
- wykorzystanie rezerwy na świadczenia emerytalne	74	16
- wykorzystanie rezerwy na świadczenia urlopowe	70	58
- zapłacone świadczenia pracownicze	1	61
- wykorzystanie aktywa utworzonego na stratę podatkową	100	296
- pozostałe, w tym różnice kursowe	1 013	358

4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	8 598	5 662
a) odniesionych na wynik finansowy	8 533	5 607
- rezerwy utworzone na koszty	409	292
- odpis aktualizujący wartość należności	718	1 042
- niewypłacone wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia i o dzieło	14	32
- przychody przyszłych okresów	560	842
- odsetki od pożyczki	299	290
- rezerwa na świadczenia emerytalne	351	409
- rezerwa na świadczenia urlopowe	248	278
- nieopłacone świadczenia pracownicze	1	1
- strata podatkowa	5 110	1 259
- podatek odroczonego od odpisu aktualizującego aktywa finansowe	5	5
- odpis aktualizujący wartość zapasów	106	54
- koszty zdyskontowanych przepływów	36	-
- pozostałe, w tym różnice kursowe	676	1 103
b) odniesionych na kapitał własny	65	55
- rezerwa na świadczenia emerytalne	65	55

- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

1. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	5 829	6 709
a) odniesionej na wynik finansowy	3 880	4 751
- odsetki naliczone od pożyczki	490	558
- aktualizacja długoterminowych aktywów finansowych	136	136
- zarachowane przychody z wykonania nie zakończonej usługi	1 320	1 670
- różnica między ratą leasingu operacyjnego a amortyzacją środków trwałych leasingowanych zaliczaną w koszty	-	6
- aktualizacja wartości inwestycji niefinansowych	496	1 785
- nadwyżka amortyzacji bilansowej nad podatkową	564	472
- przychody ze sprzedaży aktywów niefinansowych, podatkowo przychody okresu następnego	809	-
- pozostałe	65	124
b) odniesionej na kapitał własny	1 949	1 958
- przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej	1 949	1 958
2. Zwiększenia	1 433	2 752
a) odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)	1 424	2 752
- odsetki naliczone od pożyczki	144	137
- zarachowane przychody z wykonania nie zakończonej usługi	1 016	1 320
- aktualizacja wartości inwestycji niefinansowych	-	341
- różnica między amortyzacją podatkową a bilansową	98	92
- przychody ze sprzedaży aktywów niefinansowych, podatkowo przychody okresu następnego	-	809
- pozostałe	166	53
b) odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	9	-
- przeszacowanie do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych	9	-

3. Zmniejszenia	2 195	3 632
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	2 195	3 623
- zapłacone odsetki od pożyczki	59	205
- zarachowane przychody z wykonania nie zakończonej usługi	1 320	1 670
- różnica między ratą leasingu operacyjnego a amortyzacją środków trwałych leasingowanych zaliczaną w koszty	-	6
- wykorzystanie aktualizacji wartości inwestycji niefinansowych	-	1 630
- przychody ze sprzedaży aktywów niefinansowych, podatkowo przychody okresu następnego	809	-
- pozostałe	7	112
b) odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	-	9
- aktualizacja wartości inwestycji niefinansowych	-	9
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	5 067	5 829
a) odniesionej na wynik finansowy	3 109	3 880
- odsetki naliczone od pożyczki	575	490
- aktualizacja długoterminowych aktywów finansowych	136	136
- zarachowane przychody z wykonania nie zakończonej usługi	1 016	1 320
- aktualizacja wartości inwestycji niefinansowych	496	496
- nadwyżka amortyzacji bilansowej nad podatkową	662	564
- przychody ze sprzedaży aktywów niefinansowych, podatkowo przychody okresu następnego	-	809
- pozostałe	224	65
b) odniesionej na kapitał własny	1 958	1 949
- przeszacowanie do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych	1 958	1 949
	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8 598	5 662
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-5 067	-5 829
Aktywa / (Rezerwa) z tytułu podatku odroczonego	3 531	-167

Prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5 879	2 716
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-2 348	-2 883
Aktywa / (Rezerwa) z tytułu podatku odroczonego	3 531	-167

W 2016 roku Grupa5 utworzyła aktywo na odroczonego podatku dochodowy w kwocie 5 110 tys. zł od straty podatkowej poniesionej w 2016 roku. Zarząd ocenia, że w kolejnych latach jest w stanie rozliczyć niniejszą stratę z osiągniętych dochodów. Duży wpływ na rozliczenie straty podatkowej będzie miało rozstrzygnięcie sprawy sądowej opisanej w nocie 40.

Nota 7 – pozostałe długoterminowe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) od jednostek współkontrolowanych	18 334	17 955
- pożyczki	18 334	17 955
Pozostałe aktywa finansowe, razem	18 334	17 955

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Pożyczki udzielone - stan na 31 grudnia 2016 roku

- Pożyczki udzielone spółce współkontrolowanej Irydion Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie:
  - w kwocie 11 918 tys. zł, z tego: kwota pożyczki 11 000 tys. zł, kwota naliczonych odsetek 918 tys. zł. Oprocentowanie jest ustalane rocznie według stopy WIBOR 6M, termin spłaty pożyczki wraz z odsetkami 22 września 2031r.;
  - w kwocie 6 416 tys. zł, z tego: kwota pożyczki 6 000 tys. zł, kwota naliczonych odsetek 416 tys. zł. Oprocentowanie jest ustalane rocznie według stopy 3% rocznie, termin spłaty pożyczki wraz z odsetkami 22 września 2031r.;

Zwiększenia:

- Naliczone odsetki od pożyczek udzielonych spółce współkontrolowanej Irydion Sp. z o.o. w kwocie 379 tys. zł,

Pożyczki udzielone - stan na 31 grudnia 2015 roku

- Pożyczki udzielone spółce współkontrolowanej Irydion Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie:
  - w kwocie 11 720 tys. zł, z tego: kwota pożyczki 11 000 tys. zł, kwota naliczonych odsetek 720 tys. zł. Oprocentowanie jest ustalane rocznie według stopy WIBOR 6M, termin spłaty pożyczki wraz z odsetkami 22 września 2031r.;
  - w kwocie 6 235 tys. zł, z tego: kwota pożyczki 6 000 tys. zł, kwota naliczonych odsetek 235 tys. zł. Oprocentowanie jest ustalane rocznie według stopy 3% rocznie, termin spłaty pożyczki wraz z odsetkami 22 września 2031r.;

Nota 8- zapasy

Zapasy	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Materiały	4 865	6 220
Półprodukty i produkty w toku	-	128
Towary	-	723
Zapasy, razem	4 865	7 071
Wartość odpisu aktualizującego wartość zapasów	578	285

Nota 9 - należności handlowe i pozostałe należności

Należności handlowe i pozostałe należności	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Należności handlowe	59 426	85 643
Odpis aktualizujący wartość należności handlowych	5 449	7 404
Należności handlowe netto, w tym:	53 977	78 239
- o okresie spłaty do 12 miesięcy	49 950	74 208
- o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	4 027	4 031
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	420	4 851
Należności pozostałe	2 657	1 303
Odpis aktualizujący pozostałe należności	402	402
Należności pozostałe netto	2 255	901
Należności netto, razem	56 652	83 991

Należności handlowe i pozostałe należności od jednostek powiązanych	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
handlowe, w tym:	2 301	7 432
- od jednostek wspólnie kontrolowanych	2 301	7 432
Należności handlowe i pozostałe od jednostek powiązanych netto, razem	2 301	7 432
odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	-	-
Należności handlowe i pozostałe od jednostek powiązanych brutto, razem	2 301	7 432

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych i pozostałych	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Stan na początek okresu	7 806	6 949
a) zwiększenia (z tytułu)	117	1 104
- utworzenie odpisów na należności	117	1 104
b) zmniejszenia (z tytułu)	2 072	247
- otrzymane zapłaty	118	198
- wykorzystanie odpisów utworzonych w poprzednich okresach	1 831	6
- sprzedaż udziałów spółki zależnej	122	37
- rozwiązanie odpisu	1	6
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych na koniec okresu	5 851	7 806

W większości kontraktów podpisanych przez Grupę termin płatności należności za usługi określony jest w przedziale od 14 do 60 dni. Na dzień 31 grudnia 2016 roku i na 31 grudnia 2015 roku należności zawierają kaucje z tytułu udzielonej rękojmi na roboty budowlano – montażowe, odpowiednio na kwotę 19 041 tys. zł i 22 014 tys. zł.

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) do 1 miesiąca	18 237	18 950
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	11 309	23 592
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 666	5 249
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	791	3 221
e) powyżej 1 roku	2 753	4 031
f) należności przeterminowane	24 713	30 600
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	59 469	85 643
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	5 449	7 404
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	54 020	78 239

Analiza wiekowa należności handlowych przeterminowanych (brutto)	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) do 1 miesiąca	1 062	4 197
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	424	341
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	242	951
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	15	947
e) powyżej 1 roku	22 970	24 164
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	24 713	30 600
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane	5 449	7 404
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (netto)	19 264	23 196

Saldo należności z tytułu dostaw i usług obejmuje należności przeterminowane o wartości bilansowej 17364 tys. zł z tytułu kaucji za rękojmię, na które Grupa nie utworzyła rezerw, ponieważ uznaje się je za odzyskiwalne. Grupa posiada zabezpieczenie w formie zatrzymanych kaucji z tytułu rękojmi od

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

44

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

podwykonawców w kwocie 2 928 tys. zł. Więcej informacji na ten temat zamieszczono w notce 38 – *informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem.*

Nota 10 - pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) od jednostek pozostałych:		
- pożyczki krótkoterminowe	198	2 799
- inne aktywa finansowe – zdyskontowana kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez bank gwarancji zwrotu zaliczki	198	273
	-	2 526
Pozostałe aktywa finansowe, razem	198	2 799
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych aktywów finansowych	-	-
Pozostałe aktywa finansowe brutto	198	2 799

Pożyczki udzielone - stan na 31 grudnia 2016 roku

- Pożyczka udzielona Obywatelskiemu Komitetowi Budowy Szpitala Kardiologicznego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie 198 tys. zł, w tym: kwota pożyczki 133 tys. zł, kwota naliczonych odsetek 65 tys. zł., oprocentowanie ustalone w wysokości odsetek ustawowych, termin spłaty 30 czerwca 2008 roku. Należność zabezpieczona ustanowieniem hipoteki na prawie wieczystego użytkowania objętego księgą wieczystą – KW nr 136324.

Zmniejszenia

- Spłata pożyczki przez Pro Serwis Sp. o.o. 75 tys. zł.

Pożyczki udzielone - stan na 31 grudnia 2015 roku

- Pożyczka udzielona Obywatelskiemu Komitetowi Budowy Szpitala Kardiologicznego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie 198 tys. zł, w tym: kwota pożyczki 133 tys. zł, kwota naliczonych odsetek 65 tys. zł., oprocentowanie ustalone w wysokości odsetek ustawowych, termin spłaty 30 czerwca 2008 roku. Należność zabezpieczona ustanowieniem hipoteki na prawie wieczystego użytkowania objętego księgą wieczystą – KW nr 136324.
- Pożyczka udzielona Pro Serwis Sp. z o.o. w Warszawie 75 tys. zł, w tym: kwota pożyczki 75 tys. zł. Oprocentowanie pożyczki w skali roku 2%. Termin spłaty – kompensata z zobowiązaniami wynikającymi z umowy na zarządzanie nieruchomością.

Nota 11 - pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa według rodzaju:	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 952	1 412
- koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych	353	281
- koszty utrzymania oprogramowania	764	631
- prenumeraty	26	37
- koszty rozliczane w czasie	13	449
- pozostałe	796	14
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe	9 183	13 785
- kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	9 183	13 785
Pozostałe aktywa, razem	11 135	15 197

W pozycji – *pozostałe rozliczenia międzyokresowe* – ujęto wycenę umów o usługi budowlane, które są w trakcie realizacji na dzień bilansowy.

Nota 12 - kapitał zakładowy

KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)							
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
Założycielska	imienne	3 głosy na 1 akcję	580	580	Gotówka	23-07-1991	01-10-1991
Założycielska	imienne	-	6 816	6 816	Gotówka	23-07-1991	01-10-1991
Założycielska	na okaziciela	-	1 810 104	1 810 104	Gotówka	23-07-1991	01-10-1991
B	imienne	-	750	750	Gotówka	29-07-1993	01-01-1993
B	na okaziciela	-	681 750	681 750	Gotówka	29-07-1993	01-01-1993
C	na okaziciela	-	530 000	530 000	Gotówka	20-04-1994	01-01-1994
D	na okaziciela	-	865 000	865 000	Gotówka	05-09-1994	01-01-1994
Liczba akcji razem			3 895 000				
Kapitał zakładowy, razem				3 895 000			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł							

Kapitał Spółki Dominującej wynosi 3 895 tys. zł i dzieli się na 3 895 000 szt. akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Liczba akcji nie uległa zmianie w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2015 roku.

Ogólna liczba głosów ze wszystkich akcji wynosi 3 896 160.

Zmiana praw z papierów wartościowych emitenta

Zgodnie z posiadanymi przez Grupę informacjami na dzień sporządzenia niniejszego raportu następujący akcjonariusze posiadają co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy:

Nazwa akcjonariusza	Ilość posiadanych akcji (w szt.)	Ilość posiadanych głosów	% głosów w ogólnej liczbie głosów	% udział w kapitale zakładowym
1. Steven Tappan	817 500	817 500	20,98	20,99
2. Porozumienie PHC	662 663	662 849	17,04	17,02
3. Legg Mason Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty („Legg Mason Parasol FIO”), Fundusz Własności Pracowniczej PKP Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty i Legg Mason Akcji Skoncentrowany Fundusz Inwestycyjny zamknięty.				
Razem wyżej wymienione fundusze, w tym:	560 649	560 549	14,39	14,39
- Legg Mason Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty („Legg Mason Parasol FIO”)	284 054	284 054	7,29	7,29
- Legg Mason Akcji Skoncentrowany*	261 773	261 773	6,72	6,72
4. QUERCUS Parosolowy SFIO, QUERCUS Absolute Return FIZ, QUERCUS Absolutnego Zwrotu FIZ, QUERCUS Parasol SFIO Agresywny				
Razem wyżej wymienione fundusze, w tym:	415 532	415 532	10,67	10,67
- QUERCUS Parosolowy SFIO*	221 266	221 266	5,68	5,68
5. Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”.	387 521	387 521	9,95	9,95
6. Value Fund Poland Activist Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	203 455	203 455	5,22	5,22

W okresie od przekazania raportu rocznego za 2015 rok Grupa powzięła następujące informacje o zmianie w stanie posiadanych akcji:

- w dniu 11 czerwca 2016 roku na WZA Grupa powzięła informacje o zmniejszeniu stanu akcji Porozmienia PHC o 5 922 szt. akcji, co skutkuje zmniejszeniem udziału w ogólnej liczbie głosów o 0,15%. Na dzień powzięcia informacji Porozumienie PHC posiadało 1 173 561 akcji Emitenta, co stanowi 30,13 % kapitału zakładowego oraz 30,15% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu.

- w dniu 11 czerwca 2016 roku na WZA Grupa powzięła informację o zmianie stanu akcji będących w posiadaniu QUERCUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. – QUERCUS parasolowy SFIO, QUERCUS Absolutne Return FIZ oraz QUERCUS Absolutnego Zwotu FIZ – zwiększyło (przez Fundusze wspólne) udział w ogólnej liczbie głosów w spółce Prochem S.A. o 4 752 szt. akcji. Na dzień powzięcia informacji Fundusze łącznie posiadają 399 715 akcji Emitenta, co stanowi 10,26% kapitału zakładowego oraz 10,26% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu.

- w dniu 28 października 2016 roku na NWZA Grupa powzięła informację o zmianie stanu akcji będących w posiadaniu QUERCUS o 15 817 szt. akcji. Na dzień powzięcia informacji Fundusze łącznie posiadają 415 532 akcji Emitenta, co stanowi 10,67% kapitału zakładowego oraz 10,67% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu.

- 4 października 2016 roku Grupa powzięła informacje o tym, że akcjonariusz spółki PROCHEM S.A. pan Steven Tappan będący członkiem Porozumienia PHC (dalej PHC) złożył zawiadomienie o odstąpieniu od PHC. Pan Steven Tappan posiada 510.000 akcji spółki PROCHEM, co odpowiada 13,09% głosów w ogólnej liczbie głosów i stanowi 13,09% kapitału zakładowego. Przed zmianą w składzie Porozumienia PHC, członkowie porozumienia dysponowali wspólnie 1.173.561 akcjami spółki PROCHEM S.A., z prawem do wykonywania 1.174.661 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy PROCHEM S.A., co odpowiadało 30,15% ogólnej liczby głosów i stanowiło 30,13% kapitału zakładowego. Po dokonaniu zmiany w składzie Porozumienia PHC, członkowie porozumienia dysponują wspólnie 663 561 akcjami spółki PROCHEM S.A., co daje prawo do wykonywania 664.661 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy PROCHEM S.A., co odpowiada 17,06% ogólnej liczby głosów i stanowi 17,04% kapitału zakładowego.

- 13 października 2016 roku Grupa otrzymała od akcjonariusza spółki, p. Stevena Tappana zawiadomienie o przekroczeniu progu 15% głosów w ogólnej liczbie głosów w PROCHEM S.A. Przekroczenie progu 15% ogólnej liczby głosów w PROCHEM S.A. nastąpiło na skutek nabycia w dniu 7 października 2016 r. w trakcie sesji giełdowej oraz w ramach pozasesyjnych transakcji pakietowych łącznie 133 176 akcji Spółki.

Przed zmianą udziału p. Steven Tappan posiadał łącznie 581 824 sztuk akcji PROCHEM S.A., które stanowiły 14,94 % udziału w kapitale zakładowym i uprawniały do 581 824 głosów, stanowiących 14,93 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Po zmianie udziału p. Steven Tappan posiada łącznie 715 000 sztuk akcji PROCHEM S.A., które stanowią 18,36 % udziału w kapitale zakładowym i uprawniają do 715 000 głosów, stanowiących 18,35 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

- 16 grudnia 2016 roku Grupa otrzymała od akcjonariusza spółki, p. Stevena Tappana zawiadomienie o zmianie dotychczas posiadanego udziału o co najmniej 2% ogólnej liczby głosów oraz o przekroczeniu progu 20% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki PROCHEM S.A. Zmiana dotychczas posiadanego udziału o co najmniej 2% ogólnej liczby głosów nastąpiła na skutek następujących zdarzeń:

- pozasesyjnych transakcji pakietowych oraz nabycia w trakcie sesji w listopadzie 2016 r. łącznie 60 000 akcji uprawniających do 60 000 głosów, stanowiących 1,54 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki;
- nabycia w dniu 13 grudnia 2016 r. 42 500 akcji uprawniających do 42 500 głosów, stanowiących 1,09 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Po zmianie udziału p. Steven Tappan posiada łącznie 817 500 sztuk akcji PROCHEM S.A., które stanowią 20,99 % udziału w kapitale zakładowym i uprawniają do 817 500 głosów, stanowiących 20,98 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

- 20 kwietnia 2017 roku Grupa powzięła informację o tym, że w wyniku zawarcia, w dniu 13 kwietnia 2017 r., transakcji kupna 19 721 akcji PROCHEM S.A. (dalej jako „Spółka”) przez Value Fund Poland Activist Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (dalej jako

„Fundusz”) nastąpiło przekroczenie progu stanu posiadania akcji Spółki przez Fundusz powyżej 5% ogólnej liczby głosów w Spółce. Przed zmianą Fundusz posiadał 183 734 akcji Spółki, co stanowiło 4,72% kapitału zakładowego oraz posiadał 183 734 głosy z tych akcji, co stanowiło 4,72% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Po przeprowadzeniu transakcji kupna Fundusz posiada 203 455 akcji Spółki, które co stanowią 5,22% kapitału zakładowego Spółki i uprawniają do 203 455 głosy na Walnym Zgromadzeniu Spółki, co stanowiło 5,22 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu

*) informacja powzięta na NWZ w dniu 28 października 2016 roku.

Nota 13 – kapitał z aktualizacji wyceny

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Stan na bilans otwarcia	11 584	11 973
Aktualizacja majątku trwałego	8	-
Kapitał z różnic kursowych	12	-385
Straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	-66	-6
Inne przemieszczenia	608	2
Stan na bilans zamknięcia	12 146	11 584

Nota 14 - zyski zatrzymane

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Kapitał zapasowy	45 606	44 775
Pozostałe kapitały rezerwowe	52 317	52 322
Zysk/ (Strata) z lat poprzednich	-2 249	-651
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-23 332	4 432
Razem	72 342	100 878

Nota 15 – długoterminowe kredyty bankowe

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
- kredyty	299	-

Informacje o zaciągniętych kredytach bankowych

Nazwa banku	Siedziba	Limit kredytu	Kwota zaangażowania	Termin spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenie
Zaciągnięte przez Pro-Inhut Sp. z o.o.						
ING Bank Śląski S.A.	Dąbrowa Górnicza	300	299	30.07.2020	Wibor dla 1-miesięcznych depozytów złotych + marża	brak

Nota 16 – zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych

Grupa realizuje program świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują odprawy emerytalne i rentowe dla pracowników. Rezerwy na wypłaty odpraw rentowych i emerytalnych są obliczane metodą indywidualną dla każdego pracownika. Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika jest

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

przewidywana wysokość świadczenia, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie obowiązującego regulaminu wynagrodzeń. Odprawy emerytalne i rentowe wypłacane są jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarium. Poziom rezerw odpowiada zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy. Stopa dyskonta finansowego do obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, została ustalona na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbliżone z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Główne założenia aktuarialne przyjęte na koniec okresu sprawozdawczego:

dane w procentach (%)	Rok 2016	Rok 2015
Stopa dyskonta	3,5%	3,0%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji odpraw emerytalno-rentowych w latach 2017-2026; rok 2015 w latach 2016-2025	0%-2,28%	od 0,0% do 2,35%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	5,48%-8,86%	od 5,44% do 10,78%
Wzrost podstaw odpraw emerytalnych:		
- rok 2016 w 2017, rok 2015 w 2016	0%-2,0%	od 0% do 2,0%
- rok 2016 w latach 2018-2026, rok 2015 w latach 2017-2025	1,5%-2,5%	od 1,8% do 2,25%
- w pozostałych latach	2,5%	2%-2,5%

Świadczenia po okresie zatrudnienia odprawy emerytalno-rentowe

(dane w tys. zł)	Rok 2016	Rok 2015
Zobowiązania na początek okresu	2 441	2 368
Koszty bieżącego zatrudnienia	94	96
Koszty odsetek	73	62
Zyski i straty aktuarialne netto	30	205
Zyski i straty aktuarialne netto ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	77	22
Świadczenia wypłacone	-527	-312
Zobowiązania na koniec okresu, z tego:	2 188	2 441
- zobowiązania krótkoterminowe (nota 20)	433	587
- zobowiązania długoterminowe	1 755	1 854

Informacje historyczne

Stan na	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31.12.2016	2 188
31.12.2015	2 441
31.12.2014	2 368
31.12.2013	2 234
31.12.2012	2 230

Koszty świadczeń pracowniczych ujęte zostały w kosztach ogólnego zarządu. W 2016 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze uległa zmianie w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Łączna kwota kosztów ujęta w wyniku finansowy:

dane w tys. zł	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Koszty bieżącego zatrudnienia	94	96
Koszty odsetek	73	62
Zyski (straty) aktuarialne	30	205
Zyski i straty aktuarialne netto ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	77	-
Świadczenia wypłacone	-527	-312
Razem koszty	-253	51

Nota 17- pozostałe zobowiązania długoterminowe

Pozostałe zobowiązania długoterminowe	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
- nieopłacony kapitał	50	50
- umowy leasingu finansowego	213	243
- przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności	14	14
- zatrzymane kaucje	47	90
- pozostałe	-	19
Zobowiązania długoterminowe, razem	324	416

Nota 18- krótkoterminowe kredyty bankowe

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
- kredyty	10 400	11 772

Informacje o zaciągniętych kredytach bankowych

Nazwa banku	Siedziba	Limit kredytu	Kwota zaangażowania	Termin spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenie
-------------	----------	---------------	---------------------	---------------	------------------------	----------------

Zaciągnięte przez Prochem S.A.

mBank SA	Warszawa	6.000 Kredyt w rachunku bankowym	1 903	30.06.2017	WIBOR dla depozytów O/N w PLN + marża	Weksel własny in blanco, zastaw sądowy na akcjach i udziałach
mBank SA	Warszawa	6.000 Kredyt obrotowy o charakterze odnawialnym	5 400	30.06.2017	WIBOR dla depozytów jednomiesięcznych w PLN + marża	Weksel własny in blanco, i zastaw sądowy na akcjach i udziałach
ING Bank Śląski S.A.	Katowice	3.000 Kredyt w rachunku bankowym	0	15.11.2017	WIBOR dla depozytów jednomiesięcznych w PLN + marża	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji, ustanowienie hipoteki na nieruchomości

Zaciągnięte przez Elektromontaż Kraków S.A.

Deutsche Bank	Kraków	500	322	15.07.2017	Wibor dla 1-miesięcznych depozytów złotych + marża	Hipoteka do 2 250 tys. zł na nieruchomości
ING BANK Śląski	Kraków	2 500	2 255	20.11.2017	Wibor dla 1-miesięcznych depozytów ON złotych + marża	Hipoteka do 3 750 tys. zł na nieruchomości

Zaciągnięte przez Atutor Integracja Cyfrowa sp. z o.o.

Bank Millenium S.A.	Warszawa	150	149	15.04.2017	WIBOR 1m plus marża	Udzielenie bankowi pełnomocnictwa do pobrania i spłaty z rachunków i dokonania blokady środków w przypadku nie spłacenia kredytu w terminie
---------------------	----------	-----	-----	------------	---------------------	---

Zaciągnięte przez Pro-Inhut sp. z o.o.

ING Bank Śląski S.A.	Dąbrowa Górnicza	398	371	24.09.2017	Wibor dla 1-miesięcznych depozytów złotych + marża	brak
----------------------	------------------	-----	-----	------------	--	------

Naruszenie kowenantów zawartych w umowach kredytowych przez Jednostkę Dominującą, o których była mowa w raporcie za pierwsze półrocze 2016 roku nie wpłynęło na zmianę prezentacji kredytów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 r., gdyż zgodnie z podpisanymi umowami kredyty przypadają do spłaty w okresie krótszym niż 12 miesięcy.

Na 31 grudnia 2016 r. Emitent uzyskał potwierdzenie kontynuowania finansowania w ING Banku S.A. na poziomie 3 mln zł na okres kolejnych 11 miesięcy, a z mBankiem S.A. do 30 czerwca 2017 roku. W podpisanych aneksach do umów kredytowych banki odstąpiły od weryfikacji kowenantów finansowych za trzeci i czwarty kwartał 2016 roku.

Emitent ustanowił dodatkowe zabezpieczenie kredytu udzielonego przez ING Bank Śląski S.A. poprzez ustanowienie hipoteki na nieruchomości będącej w posiadaniu spółki ELPRO Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Na rzecz mBanku S.A. Emitent ustanowił zastaw sądowy na akcjach spółki Elektromontaż Kraków S.A. z siedzibą w Krakowie i Przedsiębiorstwa Konsultingowo-Inżynierskiego Predom Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu.

Nota 19 - zobowiązania handlowe

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
wobec pozostałych spółk kontrolowanych	385	-
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	385	-
- do 12 miesięcy	385	-
wobec pozostałych jednostek	39 140	51 451
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	39 140	51 451
- do 12 miesięcy	34 718	48 854
- powyżej 12 miesięcy	4 422	2 597
Zobowiązania handlowe, razem	39 525	51 451

Nota 20 - pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
a) wobec pozostałych jednostek	3 742	4 609
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	2 463	3 669
- z tytułu wynagrodzeń	402	351
- inne (wg rodzaju)	877	589
• zobowiązania wobec pracowników	13	16
• wobec akcjonariuszy	28	21
• zobowiązania z tytułu leasingu	23	181
• pozostałe	813	371
b) pozostałe rezerwy krótkoterminowe	4 344	3 533
- rezerwa na koszty, dotyczące kontraktów długoterminowych	644	385
- rezerwa na koszty (ruchoma część wynagrodzenia, umowy zlecenia)	1 875	993

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

- koszty audytu	87	104
- rezerwa krótkoterminowa na świadczenia emerytalne	433	587
- rezerwa na zaległe urlopy	1 305	1 464
Zobowiązania pozostałe, razem	8 086	8 142

Zobowiązania z tytułu leasingu

w tys. złotych	Wartość bieżąca		Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu		Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu	
	2016 rok	Odsetki 2016 rok	2016 rok	2015 rok	Odsetki 2015 rok	2015 rok
do roku	23	-	23	153	18	171
1 do 5 lat	201	12	213	226	17	243
razem	224	12	236	379	35	414

Nota 21 - przychody przyszłych okresów

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Przychody przyszłych okresów, z tego:	2 061	11 054
- otrzymane zaliczki i przedpłaty	462	6 200
- kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	1 599	4 854
Pozostałe	324	322
Przychody przyszłych okresów na koniec okresu, z tego:	2 385	11 376
Zobowiązania długoterminowe	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	2 385	11 376

Nota 22- przychody ze sprzedaży usług

Przychody ze sprzedaży usług (struktura rzeczowa i rodzaje działalności)	Rok 2016	Rok 2015
- przychody ze sprzedaży usług, w tym:	162 927	257 799
- od jednostek powiązanych	19 292	28 234
Przychody ze sprzedaży (struktura terytorialna)	Rok 2016	Rok 2015
Kraj	148 061	142 091
- w tym od jednostek powiązanych	19 292	28 234
Eksport	19 593	115 708

Przychody z tytułu umów o usługi budowlane (generalne wykonawstwo) oraz pozostałych usług zostały zaprezentowane w nocie 31. Kwota brutto należna od zamawiających/ odbiorców za prace wynikające z umów została zaprezentowana w nocie 11.

Informację dotyczącą głównych klientów, których łączna wartość przychodów ze sprzedaży usług przekracza 10% łącznych przychodów Grupy za 2016 rok, zamieszczono w nocie 31.

Nota 23 - przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (struktura rzeczowa i rodzaje działalności)	Rok 2016	Rok 2015
Towary i materiały	6 287	8 644

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (struktura terytorialna)	Rok 2016	Rok 2014
Kraj	5 519	5 321
Poza granicami kraju	768	3 323

Nota 24 – koszt wytworzenia sprzedanych usług

Koszty według rodzaju :	Rok 2016	Rok 2015
a) amortyzacja	2 351	2 440
b) zużycie materiałów i energii	20 397	24 461
c) usługi obce	119 001	174 588
d) podatki i opłaty	1 860	1 067
e) wynagrodzenia	32 921	33 693
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	6 246	6 336
g) pozostałe koszty rodzajowe (wg tytułów), z tego :	5 983	6 389
- ubezpieczenia majątkowe i osobowe	834	876
- podróże służbowe	1 967	1 889
- PFRON	225	199
- pozostałe	2 957	3 425
Koszty według rodzaju, razem	188 759	248 974
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-972	173
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-15 194	-15 574
Koszt wytworzenia sprzedanych usług	172 593	233 573

Nota 25 - pozostałe przychody operacyjne

	Rok 2016	Rok 2015
a) zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	92	70
b) dotacje	-	70
c) odwrócenie odpisu aktualizacyjnego (z tytułu)	105	204
- na należności	105	204
d) pozostałe, w tym:	1 825	1 189
- zwrot kosztów postępowania sądowego	10	73
- otrzymane odszkodowania, grzywny i kary	823	1 018
- przychody z tytułu wynajmu samochodów	5	8
- spisanie przedawnionych zobowiązań	328	-
- aktualizacja wartości inwestycji	370	-
- pozostałe	289	90
Przychody operacyjne, razem	2 022	1 533

Nota 26 - pozostałe koszty operacyjne

	Rok 2016	Rok 2015
a) strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	43	129
b) utworzone odpisu aktualizacyjnego (z tytułu)	124	1 099
- wartość należności	124	1 099
c) pozostałe, w tym:	1 901	408
- koszty postępowania sądowego	2	83
- spisanie należności przedawnionych	73	11
- rezerwa na koszty operacyjne	1 283	-
- zapłacone kary, grzywny i odszkodowania	1	56
- odpis wartości zapasów	272	-
- pozostałe, w tym koszty gwarancji wynajmu pomieszczeń biurowych wynikające z umowy sprzedaży biurowca	270	258
Koszty operacyjne, razem	2 068	1 636

Nota 27 - przychody finansowe

	Rok 2016	Rok 2015
a) odsetki z tytułu udzielonych pożyczek	379	375
- od jednostek spółkontrolowanych	379	375
b) pozostałe odsetki	94	321
- od pozostałych jednostek	94	321
c) nadwyżka dodatnich różnic kursowych	380	136
d) pozostałe, w tym:	68	129
- przychody z tytułu zdyskontowanych zobowiązań długoterminowych	66	120
- pozostałe	2	9
Przychody finansowe, razem	921	961

Nota 28 - koszty finansowe

	Rok 2016	Rok 2015
a) odsetki od kredytów i pożyczek	438	522
b) pozostałe odsetki	28	120
- dla innych jednostek	28	120
c) nadwyżka ujemnych różnic kursowych	675	1 409
d) pozostałe, według tytułów :	742	809
- prowizje od gwarancji bankowych	159	349
- prowizje od kredytów	106	108
- prowizje od akredytywy	-	11
- odpis aktualizujący wartość aktywów finansowych	212	-
- koszty zdyskontowania długoterminowych przepływów	201	288
- pozostałe/koszty Przedstawicielstwa Białoruś	64	53
Koszty finansowe, razem	1 883	2 860

Nota 29 - podatek dochodowy

Podatek dochodowy odroczony wykazany w rachunku zysków i strat	Rok 2016	Rok 2015
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	-3 693	-401
Podatek dochodowy odroczony, razem	-3 693	-401
Ustalenie efektywnej stawki podatkowej		
(Dane w tys. złotych)	Rok 2016	Rok 2015
stawka podatku	19%	19%
Zysk netto	-23 144	4 154
podatek dochodowy	-2 815	2 553
Zysk przed opodatkowaniem	-25 959	6 707
podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%	-4 932	1 274
straty, które nie są stratą podatkową	-	176
przychody podatkowe	-	174
koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	1 018	867
Strata podatkowa poza RP	1 055	-
pozostałe	44	62
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat, razem	-2 815	2 553

Nota 30 – dodatkowe ujawnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Do działalności operacyjnej zalicza się podstawową działalność oraz obroty z pozostałej działalności operacyjnej.

Do działalności inwestycyjnej zalicza się obroty w zakresie inwestycji w rzeczowy majątek trwały, wartości niematerialne, inwestycje kapitałowe oraz papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pożyczki udzielone i zwrócone wraz z należnymi odsetkami wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej.

Zapłacone odsetki i prowizje z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz leasingu wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Do działalności finansowej zalicza się również otrzymane i spłacone kredyty bankowe i pożyczki.

Różnice między kwotami ustalonymi wprost ze sprawozdania a wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów wynikają z przesunięcia poszczególnych kwot z działalności operacyjnej do działalności inwestycyjnej i finansowej.

Dotyczą one poniższych pozycji bilansu (dane w tys. zł):

Zmiana stanu zapasów	1 483
Zapasy na 01.01.2016 roku	7 071
Stan BO	7 071
Zapasy na 31.12.2016 roku	4 865
Zapasy sprzedanej spółki zależnej	723
Stan BZ po korektach	5 588
Zmiana stanu należności krótkoterminowych	25 139
Należności na 01.01.2016 roku	83 991
Pozostałe aktywa na 01.01.2016 roku	15 197
Należności za sprzedane środki trwałe	-45

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Należności ze sprzedaży nieruchomości	-5 240	
Należności z tytułu podatku dochodowego	-497	
Stan BO	93 406	
Należności na 31.12.2016 roku	56 652	
Pozostałe aktywa na 31.12.2016 roku	11 135	
Należności za sprzedane środki trwałe	-18	
Należności ze sprzedaży aktywów finansowych	-367	
Należności z tytułu podatku dochodowego	-347	
Należności sprzedanej spółki zależnej	1 212	
Stan BZ po korektach	68 267	
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z wyjątkiem pożyczek krótkoterminowych i funduszy specjalnych	-10 771	
Zobowiązania handlowe na 01.01.2016 roku	51 451	
Pozostałe zobowiązania na 01.01.2016 roku	8 142	
Rezerwa na krótkoterminowe świadczenia emerytalne	-587	
Rezerwy na świadczenia urlopowe	-1 464	
Rezerwa na audyt	-104	
Rezerwa na krótkoterminowe pozostałe koszty	-385	
Dyskonto zobowiązań długoterminowych	250	
Zobowiązania inwestycyjne	-46	
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	-40	
Zobowiązania wobec akcjonariuszy	-3	
Stan BO	57 214	
Zobowiązania handlowe na 31.12.2016 roku	39 525	
Pozostałe zobowiązania na 31.12.2016 roku	8 086	
Rezerwa na krótkoterminowe świadczenia emerytalne	-433	
Rezerwy na świadczenia urlopowe	-1 305	
Rezerwa na audyt	-87	
Rezerwa na krótkoterminowe pozostałe koszty	-641	
Dyskonto zobowiązań długoterminowych	250	
Spłata pożyczki poprzez kompensatę z zobowiązaniami	77	
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	-10	
Zobowiązania wobec akcjonariuszy	-28	
Zobowiązania sprzedanej spółki zależnej	1 009	
Stan BZ po korekcje	46 443	
	2016 rok	2015 rok
Zmiana stanu pozostałych korekt	-5 896	-5 029
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów – otrzymane zaliczki	-5 739	-11 969
Kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez bank gwarancji zwrotu zaliczki*)	-3 255	4 515
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	2 526	3 170
Korekty sprzedaży spółki zależnej	-144	-
Pozostałe korekty	716	-745

*) W związku z realizacją projektu inwestycyjnego na Białorusi Spółka w celu zabezpieczenia zwrotu otrzymanej zaliczki, udzieliła gwarancji bankowej zwrotu zaliczki na kwotę 7 230 tys. Euro. Jako zabezpieczenie gwarancji Spółka na podstawie umowy o kaucję pieniężną złożyła w banku kaucję w kwocie 2 191 tys. Euro. Kaucja podlega zmniejszeniu o kwoty rozliczane w trakcie realizacji projektu. Termin zakończenia z umowy kaucji określono na 2016 rok. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nierozliczona oraz zdyskontowana część kaucji została zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozostałych aktywach finansowych trwałych i obrotowych w wysokości 2 526 tys. zł (nota 9), a na 31 grudnia 2016 roku zarówno kaucja jak i zaliczka zostały rozliczone (nota 6 i 9).

Nota 31– segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskać przychody i ponosić koszty,
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie,
- w przypadku, której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Przychody segmentu są przychodami ze sprzedaży zewnętrznym klientom.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom.

Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Działalność spółek Grupy Kapitałowej oraz Emitenta dla potrzeb zarządzania została podzielona na jedenaście podstawowych działów operacyjnych, takie jak: realizację (generalne wykonawstwo), usługi projektowe i inne usługi inżynierskie (nadzory wraz z usługą inżyniera projektu), wynajem sprzętu budowlanego oraz pozostałą działalność, do której zaliczamy między innymi przychody z podnajmu, sprzedaż usług ksero i inne.

Do aktywów segmentu zaliczono wszystkie aktywa wykorzystywane przez segment, na które składają się głównie należności, zapasy i rzeczowe aktywa trwałe po odjęciu wartości rezerw i odpisów.

Niektóre aktywa we wspólnym użytkowaniu są przypisane do tych segmentów w oparciu o rozsądne wagi.

W 2016 roku przychody z działalności osiągnięte, przez Emitenta, poza granicami Polski (Eksport) i ujęte w jednostkowym rachunku zysków i strat wyniosły 20 361 tys. złotych, co stanowi 18,5% przychodów ze sprzedaży. W analogicznym okresie roku poprzedniego przychody te wyniosły 119 031 tys. zł, co stanowiło 54% przychodów ze sprzedaży.

Informacje dotyczące głównych klientów Emitenta, których udział w przychodach ze sprzedaży ujętych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za 2015 rok, przekroczył 10% łącznych przychodów ze sprzedaży:

- Klient białoruski – przychody w kwocie 20 361 tys. zł, co stanowi 12,0 % udziału w łącznych przychodach ze sprzedaży, które wykazano w segmencie „Generalne wykonawstwo” .
- Irydion Sp. z o.o. spółka współkontrolowana – przychody w kwocie 19 292 tys. zł, co stanowi 11,4% udziału w przychodach ze sprzedaży, które wykazano w segmencie „Generalne wykonawstwo” i „Usługi projektowe i inne usługi inżynierskie”.
- Producent podzespołów podwozi dla samolotów cywilnych i wojskowych – przychody w kwocie 32 103 tys. zł, co stanowi 19,0% udziału w przychodach ze sprzedaży, które wykazano w segmencie „Generalne wykonawstwo” i „Usługi projektowe i inne usługi inżynierskie”.

Aktywa Przedstawicielstwa na Białorusi na dzień 31 grudnia 2016 roku nie przekraczają 10% sumy bilansowej wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Szczegółowe dane dotyczące działalności spółek Grupy w poszczególnych segmentach przedstawiają poniższe zestawienia.

Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według kraju siedziby zleceniodawcy.

	Nota	2016	2015
Polska		148 853	147 412
Białoruś		20 361	119 031
Pozostałe kraje		-	-
	22	169 214	166 370

Podział geograficzny aktywów trwałych

	Nota	2016	2015
Polska		35 854	36 121
Białoruś		-	161
	1, 2 i 3	35 854	36 282

Dane bieżące

Rok 2016	Generalne wykonawstwo	Usługi projektowe, inne usługi inżynierskie	Wynajem sprzętu budowlanego	Montaż instalacji elektrycznych	Wynajem powierzchni biurowej i nieruchomości	Utrzymanie ruchu	Działalność handlowa	Pozostałe usługi informatyczne	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody na rzecz klientów zewnętrznych	90 197	33 445	3 113	29 246	5 093	1 081	6 287	177	575	-	169 214
Przychody segmentu ogółem	90 197	33 445	3 113	29 246	5 093	1 081	6 287	177	575	-	169 214
Wynik	-16 850	-9 056	1 064	24	940	-4	911	-290	-426	-	-23 687
Zysk (strata) segmentu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	767	767
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 883	-1 883
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 116	-1 116
Działalność finansowa netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udział w zyskach jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 110	-1 110
Strata na pozostałej działalności operacyjnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-46	-46
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-25 959	-25 959
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 815	-2 815
Zysk za okres bieżący	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-23 144	-23 144
Strata przypisana udziałom niekontrolującym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	188	188
Zysk netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-23 332	-23 332
Aktywa segmentu (związane z działalnością)	33 665	13 625	490	10 120	17 050	316	-	-	-	-	75 266
Aktywa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nieprzypisane/niealokowane (m.in. akcje, udziały i pozostałe aktywa finansowe)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84 942	84 942
Aktywa ogółem	33 665	13 625	490	10 120	17 050	316	-	-	-	84 942	160 208
Zobowiązania segmentu	24 440	5 485	351	9 543	606	-	-	442	1 034	23 276	65 177
(związane z działalnością)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitały własne właścicieli jednostki dominującej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88 583	88 583
Kapitały niekontrolujące	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 448	6 448
Zobowiązania i kapitały ogółem	24 440	5 485	351	9 543	606	-	-	442	1 034	118 307	160 208
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	102	127	100	417	701	88	-	-	535	72	2 142
Amortyzacja wartości niematerialnych	-	19	-	24	8	1	-	-	-	157	209
Odpis aktualizujący wartość aktywów segmentu	-36	-422	-3 349	-1 107	-238	-	-	-	-297	-	-5 449

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Dane porównawcze

Rok 2015	Generalne wykonawstwo	Usługi projektowe, inne usługi inżynierskie	Wynajem sprzętu budowlanego	Montaż instalacji elektrycznych	Wynajem powierzchni biurowej i nieruchomości	Zarządzanie nieruchomościami	Utrzymanie ruchu	Działalność handlowa	Pozostałe usługi informatyczne	Pozostałe nieprzypisane	Razem
Przychody na rzecz klientów zewnętrznych	188 437	32 448	1 907	25 446	4 922	2 069	1 067	8 644	177	1 326	266 443
Przychody segmentu ogółem	188 437	32 448	1 907	25 446	4 922	2 069	1 067	8 644	177	1 326	266 443
Wynik	11 933	-2 451	279	-1 204	1 160	193	209	291	-	-755	9 655
Zysk (strata) segmentu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 151
Przychody finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 151
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 860
Działalność finansowa netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 709
Udział w zyskach jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 136
Strata na pozostałej działalności operacyjnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-103
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 707
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 553
Zysk za okres bieżący	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 154
Strata przypisana udziałom niekontrolującym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-278
Zysk netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 432
Aktywa segmentu (związane z działalnością)	59 632	10 096	474	6 015	14 116	-	197	1 828	-	381	92 739
Aktywa nieprzypisane/niealokowane (m.in. akcje, udziały i pozostałe aktywa finansowe)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	121 697
Aktywa ogółem	59 632	10 096	474	6 015	14 116	-	197	1 828	-	381	214 4367
Zobowiązania segmentu (związane z działalnością)	54 252	1 241	380	5 047	4 108	-	171	1 804	-	988	89 341
Kapitały własne właścicieli jednostki dominującej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116 357
Kapitały niekontrolujące	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8 738
Zobowiązania i kapitały ogółem	54 252	1 241	380	5 047	4 108	-	171	1 804	-	988	214 436
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	108	477	92	365	701	50	86	45	-	335	2 295
Amortyzacja wartości niematerialnych	-	6	-	13	-	-	2	-	-	-	145
Odpis aktualizujący wartość aktywów segmentu	-114	-423	-5 108	-1 124	-159	-	-	-122	-	-354	-7 404

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Nota 32 - zysk przypadający na jedną akcję

Strata netto na 1 akcję pozostającą w obrocie na dzień bilansowy 31 grudnia 2016 roku wynosi (5,99) zł a w roku 2015 zysk netto na 1 akcję wyniósł 1,14 zł

Nota 33 - podział zysku i pokrycie straty

Zysk netto Emitenta za rok 2015 w kwocie 6 213 046,33 zł uchwałą Nr 16 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 11 czerwca 2016 roku podzielono następująco:

- część zysku w kwocie 6 193 050,00 zł przeznaczono na dywidendę,
- część zysku w kwocie 19 996,33 zł przeznaczono na kapitał rezerwowy.

Propozycja rozliczenia straty za rok 2016

Stratę netto za rok 2016 w kwocie 23 600 679,75 zł proponuje się pokryć z kapitału rezerwowego.

Nota 34 - dywidendy

Emitent na podstawie uchwały nr 16 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Prochem S.A. z dnia 11 czerwca 2016 roku wypłacił dywidendę z zysku za rok 2015 w kwocie 6 193 050,00 zł. Dzień wypłaty dywidendy przypadł na 15 lipca 2016 roku. Wartość dywidendy przypadająca na 1 akcję wyniosła 1,59 zł.

Nota 35 - instrumenty finansowe i zarządzaniem ryzykiem finansowym

35.1 Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

(dane w tys. zł)	Klasy instrumentów finansowych	Kategorie instrumentów finansowych		
		Nota	Pożyczki, należności i inne	
			31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
	Należności z tytułu dostaw i usług	9	53 997	78 239
	Środki pieniężne		3 783	23 595
	Udzielone pożyczki	7,10	18 532	18 228
	Inne aktywa finansowe - zdyskontowana kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez bank gwarancji zwrotu zaliczki	7,10	-	2 526
	Razem		76 312	122 588

Zobowiązania finansowe

31 grudnia 2016 r.

(dane w tys. zł)	Klasy instrumentów finansowych	nota	Kategorie instrumentów finansowych		
			Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania wyłączone z MSR 39	Razem
	Kredyty	18,15	10 699	-	10 699
	Leasing finansowy	17,20	-	236	236
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19	39 525	-	39 525
	Razem		50 224	236	50 460

31 grudnia 2015 roku

Kategorie instrumentów finansowych

(dane w tys. zł)	Klasy instrumentów finansowych	nota	Zobowiązania finansowe	Zobowiązania	Razem
			wyceniane według zamorcyzowanego kosztu	wyłączone z MSR 39	
	Kredyty	18,15	11 772	-	11 772
	Leasing finansowy	17,20	-	424	424
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19	51 451	-	51 451
	Razem		63 223	424	63 647

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

(dane w tys. zł)

	Stan na	
	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	5 449	7 404
Należności pozostałe	402	402
Razem	5 851	7 806

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych przedstawiono w nocie 9.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

(dane w tys. zł)	nota	31.12.2016 r.		31.12.2015 r.	
		wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług	9	53 997	53 997	78 239	78 239
Środki pieniężne		3 783	3 783	23 595	23 595
Pożyczki udzielone	7,10	18 532	18 532	18 228	18 228
Inne aktywa finansowe - zdyskontowana kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez bank gwarancji zwrotu zaliczki		-	-	2 526	2 526
Razem		76 312	76 312	122 588	122 588
Zobowiązania finansowe					
Kredyty	15,18	10 699	10 699	11 772	11 772
Pożyczki otrzymane	18	-	-	-	-
Leasing finansowy	17,20	236	236	424	424
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19	39 525	39 525	51 451	51 451
Razem		50 460	50 460	63 647	63 647

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest zbliżona do bilansowej ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz zmienne oprocentowanie.

Leasing operacyjny

Grupa jest stroną umowy najmu powierzchni biurowej oraz umowy dzierżawy nieruchomości. Umowy te zostały zaklasyfikowane jako leasing operacyjny.

Umowa na najem powierzchni biurowej, na prowadzoną działalność gospodarczą, zawiera również dodatkowe opłaty za świadczenia dodatkowe, które podlegają rozliczeniu raz na rok. Czynnosc zgodnie z umową, raz w roku jest waloryzowany wg Zharmonizowanego Wskaźnika Wzrostu Cen Towarów Konsumpcyjnych w Unii Europejskiej (wskaźnik), opublikowany na dwa miesiące przed datą indeksacji.

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Część powierzchni biurowej najmowanej jest podnajmowana. Umowa najmu powierzchni biurowej oraz związane z nią umowy podnajmu wygasają w 2023.

Umowa dzierżawy nieruchomości wygasa w sierpniu 2034 roku. Powierzchnia nieruchomości jest wynajmowana na biura, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, na podstawie umów najmu. Czynsz za wynajmowaną powierzchnię zgodnie z umowami raz w roku jest waloryzowany według Zharmonizowanego Wskaźnika Wzrostu Cen Towarów konsumpcyjnych w Unii Europejskiej (Wskaźnik), opublikowany na dwa miesiące przed datą indeksacji lub innego wskaźnika. Umowy najmu zawierają również dodatkowe opłaty za świadczenia dodatkowe, które podlegają rozliczeniu w zależności od umowy raz na rok lub dwa miesiące po zakończeniu kwartału.

Umowy najmu zawarte są w większości na okres 5 lat (do 2019 roku) i na czas nieokreślony.

01 kwietnia 2016 roku Grupa zawarła umowę na mocy której wydzierżawia ośrodek wypoczynkowy położony w Tleniu, gmina Osie. Umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2020 roku.

Przychody z tytułu wynajmu zwiększają fundusz socjalny, w 2016 roku wyniosły 7 tys. zł.

Pozostałe przychody z tytułu zwrotu opłat poniesionych przez wydzierżawiającego ujęto w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako przychód i koszt z tytułu wynajmu w kwocie 16 tys. zł.

W 2016 roku w skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujęto kwotę 4 001 tys. zł jako koszt z tytułu opłat wynikających z umów najmu powierzchni biurowej i dzierżawy nieruchomości, w 2015 roku kwota ta wynosiła 4 518 tys. zł.

Przychody z podnajmu ujmowane są w przychodach operacyjnych.

W ciągu roku 2016 w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, ujęto kwotę 4 857 tys. zł jako przychód z podnajmu i najmu a w 2015 roku kwota ta wynosiła 4 223 tys. zł.

Od dnia 18 stycznia 2011 roku Grupa jest stroną umowy zawartej z Toyota Leasing Polska sp. z o.o., dotyczącą wynajmu samochodów osobowych. Na dzień 31 grudnia 2016 roku umowami najmu zostało objętych 52 szt. samochodów służbowych.

W ciągu roku 2016 w skonsolidowanym rachunku wyników i strat ujęto kwotę 1 059 tys. zł jako koszt z tytułu wynajmu samochodów, a w 2015 roku 1 029 tys. zł.

Minimalne płatności z tytułu nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego kształtują się następująco:

Umowa leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingobiorcą

w tys. zł	2016 r.	2015 r.
do roku	5 663	7 236
1-5 lat	19 906	22 135
powyżej 5 lat	17 325	22 546

Umowa leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingodawcą

w tys. zł	2016 r.	2015 r.
do roku	4 495	4 147
1-5 lat	10 047	6 064
powyżej 5 lat	4 635	592

35.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Działalność Grupy narażona jest na następujące ryzyka finansowe:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej).

Ryzyko kredytowe

Grupa prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone usługi. Grupa, w celu zminimalizowania ryzyka kredytowego zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę pozyskania zabezpieczeń.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14 – 60 dni.

Należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych uruchamiane są procedury windykacji.

Analiza wiekowa należności handlowych, które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego lecz w przypadku, których nie nastąpiła utrata wartości została przedstawiona w nocie 9.

W celu zmniejszenia ryzyka nie odzyskania należności z tytułu dostaw i usług Grupa przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenia w postaci między innymi: gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, hipotek i weksli oraz kaucji.

W celu poprawy bieżącej płynności, w celu zwolnienia należności zatrzymywanych przez inwestorów z tytułu należytego zabezpieczenia wykonywanych umów i rękojmi za roboty budowlano – montażowe, Grupa udziela gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w ramach uruchomionych w tym celu linii gwarancyjnych.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest uważane przez Grupę za niskie.

Wszystkie podmioty, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe oraz oddziały banków zagranicznych o wiarygodności kredytowej krótkoterminowej odpowiedniej jakości.

Ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlane przez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość.

Ryzyko płynności

Grupa narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku i na 31 grudnia 2015 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wyniósł odpowiednio 1,27 i 1,56. Szczegółowe informacje w zakresie kredytów przedstawiono w nocie 18.

Analiza wymagalności zobowiązań w notach od 15 do 21.

Grupa Kapitałowa zrealizowała w 2016 roku przychody ze sprzedaży w wysokości 169 214 tys. zł, w tym 20 361 tys. zł (12%) dotyczyło Klienta białoruskiego. W związku z powyższym Grupa wykazała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej następujące instrumenty finansowe dotyczące powyższego Klienta.

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2016 r.	% udział w sumie aktywów razem	31 grudnia 2015 r.	% udział w sumie aktywów razem
Aktywa finansowe				
Należności z tytułu dostaw i usług	2 279	1,4%	9 435	4,4%
Inne aktywa finansowe (zdyskontowana kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez bank gwarancji zwrotu zaliczki)	-	-	2 526	1,2%
Razem aktywa finansowe	2 279	1,7%	11 961	5,6%
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	6 442	4,0%	20 365	9,5%
Razem zobowiązania finansowe	6 442	4,0%	20 365	9,5%

Zarząd Grupy na bieżąco monitoruje postęp prac na kontrakcie, w tym przepływy pieniężne generowane w ramach projektu oraz jest osobiście odpowiedzialny za bezpośredni kontakt z

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Inwestorem. Kluczowe decyzje na kontrakcie (np. dostawca technologii i głównych komponentów instalacji) są podejmowane w porozumieniu z Inwestorem. Na podstawie dotychczasowej współpracy z Klientem oraz analizie bieżącej realizacji kontraktu w stosunku do budżetu i harmonogramu prac uzgodnionych z Klientem – Zarząd Grupy uważa ryzyko związane z realizacją instrumentów finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 r. za niskie.

Ryzyko płynności związane ze sporem sądowym z PERN S.A.

Wobec znacznego wydłużenia rozpoczętego w 2006 roku postępowania sądowego w sporze z PERN S.A., prowadzonego aktualnie przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie rozliczenia przerwano w dniu 10 listopada 2005 roku kontraktu na Generalną Realizację Inwestycji dla zadania inwestycyjnego pod nazwą „Rurociąg w relacji ST-1 Adamowo-Baza Surowcowa Plebanka”, istnieje ryzyko konieczności wywiązania się w 2017 roku przez Prochem S.A. z zobowiązań dotyczących zatrzymanych dostawcom kaucji gwarancyjnych, które na dzień bilansowy wynoszą 2 928 tys. zł, przed odzyskaniem kaucji zatrzymanych przez PERN S.A. Należności z tytułu kaucji spółki PROCHEM S.A. od PERN S.A. na dzień 31 grudnia 2016 r. wynoszą 17 364 tys. zł. Takie ryzyko zdaniem Spółki jest minimalne, jednak Zarząd Prochem S.A. liczy się koniecznością zgromadzenia odpowiednich środków finansowych na ten cel. Szczegółowy opis sporu oraz oczekiwanego rozstrzygnięcia przedstawiono w nocie 39.

Ryzyko kursowe walut

Część kontraktów na sprzedaż usług zawarta jest z firmami zagranicznymi w walutach obcych (EUR, USD i BYR). W przypadku znacznego umocnienia się waluty krajowej może to mieć niekorzystny wpływ na wyniki Grupy. Częściowo to ryzyko jest niwelowane w sposób naturalny poprzez zakup urządzeń i usług niezbędnych do realizacji tych kontraktów za granicą, jak również poprzez zakup odpowiednich instrumentów finansowych.

Ekspozycja na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2016 roku

(dane w tys. zł)	EUR	USD	NOK	BYR	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług	515	-	-	-	2 279
Środki pieniężne	31	1	88	6	197
Razem	546	1	88	6	2 476
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	725	79	-	11	3 562
Razem	725	79	-	11	3 562

Ekspozycja na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015 roku

(dane w tys.)	EUR	USD	NOK	BYR	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług	2 249	-	-	3 640 078	10 349
Środki pieniężne	3 444	-	88	4 093 380	16 047
Pozostałe aktywa finansowe	593	-	-	-	2 527
Razem	6 286	-	88	7 733 458	28 923
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 524	114	-	-	7 032
Przychody przyszłych okresów (otrzymane zaliczki)	606	-	-	-	2 582
Razem	2 130	114	-	-	9 615

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2016

(dane w tys. zł)	Wzrost kursu	Wpływ łączny na zysk przed opodatkowaniem	Spadek kursu	Wpływ łączny na zysk przed opodatkowaniem
EUR/PLN	15%	-119	15%	119
USD/PLN	15%	-49	15%	49
NOK/PLN	15%	6	15%	-6
BYN/PLN	15%	-2	15%	2
Wpływ łączny		-163		163

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015 roku

(dane w tys. zł)	Wzrost kursu	Wpływ łączny na zysk przed opodatkowaniem	Spadek kursu	Wpływ łączny na zysk przed opodatkowaniem
EUR/PLN	15%	2 657	15%	-2 657
USD/PLN	15%	-61	15%	61
NOK/PLN	15%	6	15%	-6
BYR/PLN	15%	244	15%	-244
wpływ łączny		2 846		-2 846

Ekspozycja na ryzyko walutowe przychodów i kosztów w okresie sprawozdawczym

Przychody w walucie obcej uzyskane w walucie w latach 2016 i 2015 przedstawiały się następująco:

waluta	przychody		Średni kurs dla sprzedaży		koszty		Średni kurs dla zakupów	
	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.
(dane w tys.)								
EUR	4 111	27 319	4,3756	4,2162	2 196	32 172	4,2514	4,2514
USD	2	153	3,9295	3,7799	1 065	3 753	3,7505	3,7505
BYR	-	-	-	-	15	16 668	1,9765	2,0000

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości instrumentów finansowych wg stanu na 31 grudnia 2016 roku na wynik finansowy brutto w związku z hipotetyczną zmianą kursów walut obcych w stosunku do złotego polskiego/waluty funkcjonalnej.

Powyższe odchylenia skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych walut oraz prognoz.

Główną walutą obcą w okresie sprawozdawczym było EUR.

Hipotetycznie zakładając gdyby polski złoty osłabł/wzmocnił się o 1 % w stosunku do EURO to przychody w 2016 roku zwiększyłyby się lub zmniejszyły o 164 tys. zł a w 2015 roku o 1 092 tys. zł, co miałyby wpływ na zysk przed opodatkowaniem, natomiast koszty uległyby zwiększeniu/zmniejszeniu w 2016 roku o 88 tys. zł, a w 2015 roku o 1 187 tys. zł.

Powyższe odchylenia skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych walut oraz prognoz.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut.

Dla pozostałych walut wrażliwość instrumentów finansowych jest nieistotna.

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów środków pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z kredytów bankowych opartych na zmiennej stopie procentowej WIBOR ON (overnight) oraz udzielonych pożyczek opartych na zmiennej stopie WIBOR 6M i stopie redyskonta weksli. Grupa nie uwzględniła w swojej analizie spadku stóp procentowych.

Analiza instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej

(dane w tys. zł)	WIBOR		Stała stopa	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe				
Pożyczki udzielone	11 918	11 720	6 614	6 508
Zobowiązania finansowe				
Kredyt	10 699	11 772	-	-

Analiza wrażliwości przepływów pieniężnych instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zysk przed opodatkowaniem

(dane w tys. zł)	założone odchylenia		wpływ (w tys. zł)	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe				
WIBOR	+50 p.b.	+50 p.b.	60	59
Zobowiązania finansowe				
Kredytu	+50 p.b.	+50 p.b.	(54)	(59)

Nota 36 - transakcje z podmiotami powiązanymi

Do podmiotów powiązanych zalicza się jednostki kontrolowane i współkontrolowane, a także te na które Emitent ma wpływ lub jest członkiem kluczowego personelu zarządzającego jednostki lub jednostki dominującej, oraz bliscy członkowie rodziny tego personelu (dalej: osoby powiązane).

W skład kluczowego personelu zarządzającego wchodzi Członkowie Zarządu Jednostki Dominującej oraz Członkowie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.

W 2016 roku kluczowy personel zarządzający oraz osoby powiązane z kluczowym personelem zarządzającym, oprócz wynagrodzenia nie zawierali innych transakcji ze spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Prochem S.A..

Wynagrodzenia wypłacone w 2016 roku w przedsiębiorstwie Emitenta Członkom Zarządu:

1. Jarosław Stępniewski 503 tys. zł: w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 68 tys. zł,
2. Marek Kiersznicki 325 tys. zł: w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 62 tys. zł,
3. Krzysztof Marczak 355 tys. zł: w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 62 tys. zł.

Wynagrodzenia wypłacone w 2016 roku w przedsiębiorstwie Emitenta Członkom Rady Nadzorczej:

1. Żbikowski Karol 17 tys. zł,
2. Marek Garliński 190 tys. z ł: w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 50 tys. zł,

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

3. Karczykowski Andrzej	80 tys. zł: w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 50 tys. zł,
4. Krzysztof Oblój	80 tys. zł: w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 50 tys. zł,
5. Wiesław Kiepiel	63 tys. zł : w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 50 tys. zł,
6. Steven Tappan	63 tys. zł : w tym wynagrodzenie ustalone od zysku 2015 r. – 50 tys. zł,
7. Suflida Michał	17 tys. zł,
8. Pędziński Marcin	5 tys. zł.

Wynagrodzenie wypłacone Członkom Zarządu w 2016 r. z tytułu pełnienia funkcji w Zarządach i Radach Nadzorczych spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej otrzymali:

1. Jarosław Stepniewski	68 tys. zł
2. Marek Kiersznicki	172 tys. zł
3. Krzysztof Marczak	182 tys. zł

Poniżej zaprezentowane transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi dotyczą sprzedaży i zakupu usług m.in. budowlano montażowych i najmu, a także udzielanych wzajemnie pożyczek.

Udzielone gwarancje i poręczenia jednostkom powiązanym przedstawiono w nocie 37.

Okres sprawozdawczy
(dane w tys. zł.)

od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

	sprzedaż usług	zakup usług	przychody finansowe - odsetki od pożyczek
jednostki spółkontrolowane i stowarzyszone	19 292	1 833	379

Sprzedaż usług w całości dotyczy przychodów od spółki spółkontrolowanej Irydion Sp. z o.o. w Warszawie, na rzecz której prowadzone jest zadanie inwestycyjne pod nazwą „Astrum Business Park” w Warszawie, a koszty zakupu usług – opłat za wynajem biura.

na 31 grudnia 2016 roku

	należności handlowe	należności z tytułu udzielonych pożyczek	zobowiązania handlowe
jednostki spółkontrolowane i stowarzyszone	2 301	18 334	385

Okres porównawczy
(dane w tys. zł.)

od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku

	sprzedaż usług	przychody finansowe - odsetki od pożyczek
jednostki spółkontrolowane i stowarzyszone	28 775	375

na 31 grudnia 2015 roku

	należności handlowe	należności z tytułu udzielonych pożyczek	zobowiązania handlowe
jednostki spółkontrolowane i stowarzyszone	7 432	17 955	16

Grupa Kapitałowa Prochem S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez UE na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

Przychody ze sprzedaży usług jednostkom spółkontrolowanym i stowarzyszonym za 2016 i 2015 rok w całości dotyczą przychodów od spółki spółkontrolowanej Irydion Sp. z o.o. w Warszawie, na rzecz której prowadzone jest zadanie inwestycyjne pod nazwą „Astrum Biznes Park” w Warszawie. W 2016 roku koszty dotyczyły wynajmu powierzchni biurowej.

Nota 37- zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe oraz inne zabezpieczenia

Zobowiązania warunkowe - to bankowe gwarancje dobrego wykonania, zwrotu zaliczki, zapłaty i przetargowe oraz poręczenia wekslowe dobrego wykonania umowy, które wg stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	Grupa Kapitałowa	
	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Udzielone zabezpieczenia		
gwarancja bankowa dobrego wykonania	22 235	15 999
gwarancja zwrotu zaliczki	-	4 115
gwarancja zapłaty	-	852
gwarancja przetargowa	37	60
Razem udzielone zabezpieczenia	22 272	21 026
Zobowiązania warunkowe		
poręczenie weksli wystawionych przez spółkę zależną Pro-Inhut Sp. z o.o. z siedziba w Dąbrowie Górniczej na rzecz inwestora w celu zabezpieczenia roszczeń dobrego wykonania	247	247
Akredytywy	-	3 564
Razem udzielone zabezpieczenia i zobowiązania warunkowe	22 519	24 837

Aktywa warunkowe

Aktywa warunkowe Grupy to bankowe gwarancje dobrego wykonania, które wg stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Otrzymane zabezpieczenia		
gwarancja bankowa dobrego wykonania	5 087	3 617
gwarancje wekslowe zabezpieczające warunki umowy	-	77
Razem otrzymane zabezpieczenia	5 087	3 694

Nota 38 - informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed Sądem

PROCHEM S.A. jest nadal stroną postępowania przed sądem dotyczącego rozliczenia przerwane go w dniu 10 listopada 2005 roku kontraktu na Generalną Realizację Inwestycji dla zadania inwestycyjnego pod nazwą „Rurociąg w relacji ST-1 Adamowo-Baza Surowcowa Plebanka” zawartego z PERN S.A. PROCHEM S.A. wraz z konsorcjantem (udział 50%) wniósł pozew do sądu o zapłatę 41 301 tys. zł z tytułu ostatecznego rozliczenia umowy, z czego 17 364 tys. zł zaprezentowane jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako należności z tytułu kaucji zatrzymanych, a pozostała kwota przypadająca na Prochem S.A. to należność warunkowa. W dniu 18 stycznia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok w tej sprawie, uznając roszczenie Prochem S.A. za słuszne, co do zasady, równocześnie stwierdzając, że zobowiązanie to nie jest jeszcze wymagalne.

W dniu 26 sierpnia 2008 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał prawomocny wyrok w sprawie apelacji wniesionej przez Prochem S.A. od w/w wyroku Sądu Okręgowego, uznając w nim, że roszczenie Prochem S.A. dotyczące rozliczenia kontraktu nie jest przedwczesne nakazując jednocześnie Sądowi Okręgowemu dokonanie rozliczenia w/w kontraktu na podstawie postanowień kontraktu. Ustalenie to było zgodne ze stanowiskiem procesowym Prochem S.A.

Dnia 12 sierpnia 2010 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Okręgowym w Warszawie, na której Sąd zdecydował o powołaniu biegłego – Politechnika Warszawska – Wydział Inżynierii Lądowej, który zgodnie z zaleceniami Sądu Apelacyjnego ostatecznie rozliczy sporny kontrakt. W kwietniu 2011 roku akta sprawy zostały przekazane do biegłego sądowego, który w wydanej w maju 2012 roku opinii potwierdził wysokość roszczenia Prochem S.A. Postanowieniem z dnia 31 maja 2012 roku Sąd

Okręgowy przyznał Politechnice Warszawskiej wynagrodzenie za sporządzenie opinii w sprawie, na które pozwany PERN S.A. wniósł zażalenie. Zdaniem PERN S.A. sporządzona opinia nie mogła stać się podstawą ustaleń faktycznych Sądu, ponieważ jest sprzeczna z tezą Sądu, która wskazywała podstawę i zakres opinii.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, I Wydział Cywilny uchylił zaskarżone przez PERN S.A. postanowienie Sądu Okręgowego i wniosek biegłego o przyznanie wynagrodzenia za sporządzenie opinii przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W dniu 5 lutego 2013 roku w Sądzie Okręgowym w Warszawie odbyła się rozprawa z udziałem biegłych, po której Sąd postanowił zobowiązać strony do złożenia pism procesowych precyzujących ostateczne wnioski dowodowe w zakresie uzupełnienia opinii biegłych oraz odroczyć rozprawę do dnia 16 maja 2013 roku.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy utrzymał w mocy poprzednie postanowienie Sądu i ostatecznie przyznał biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii. W uzasadnieniu Sąd stwierdził, że na rozprawie w dniu 5 lutego 2013 roku biegły skrupulatnie wyjaśnił metodologię, jaka została przyjęta do sporządzenia przedmiotowej opinii i nie jest ona sprzeczna z tezą Sądu, jak również nie ma uzasadnionych podstaw, aby zarzucać, iż przyjęta przez biegłych metodologia jest nieprawidłowa.

W dniu 14 maja 2013 roku Emitent otrzymał zawiadomienie z Sądu Okręgowego w Warszawie o odwołaniu rozprawy wyznaczonej na 16 maja 2013 roku, termin następnej rozprawy nie został wyznaczony.

W dniu 9 sierpnia 2013 roku Emitent otrzymał z Sądu Okręgowego w Warszawie postanowienie z dnia 1 sierpnia 2013 roku z posiedzenia niejawnego Sądu. Na posiedzeniu tym Sąd postanowił dopuścić dowód z uzupełniającej opinii instytutu naukowego – Politechniki Warszawskiej w Warszawie na okoliczność ustalenia wartości wykonanych przez Prochem S.A. usług, dostaw i innych zobowiązań związanych bezpośrednio z realizacją umowy, które zostały wykonane po dacie odstąpienia od umowy na podstawie zobowiązań zaciągniętych przed odstąpieniem od umowy. W listopadzie 2013 roku biegli wyznaczeni przez sąd rozpoczęli prace związane z przygotowaniem opinii uzupełniającej.

W dniu 25 lutego 2014 roku Sąd otrzymał opinię uzupełniającą, która potwierdza wysokość roszczenia Prochem S.A.

W dniu 24 października 2014 roku Sąd zawiesił z urzędu rozprawę do czasu usunięcia przeszkód natury formalnej, które obecnie zostały usunięte i w dniu 6 lutego 2015 roku został złożony wniosek o kontynuowanie postępowania i wyznaczenie terminu kolejnego posiedzenia.

W dniu 4 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wyznaczył termin rozprawy na 30 kwietnia 2015 roku.

Na rozprawie 30 kwietnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zobowiązał biegłych do uzupełnienia opinii.

W dniu 6 maja 2015 roku, w związku z wątpliwościami podniesionymi wobec niektórych aspektów opinii biegłych oraz w interesie szybszego zakończenia sprawy, Prochem S.A. ograniczyła powództwo o kwotę 139 tys. zł do wysokości 41.162 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi.

W dniu 17 lipca 2015 roku doręczono Spółce odpis opinii uzupełniającej biegłego, która we wszystkich przypadkach potwierdziła stanowisko Prochem S.A.

W dniu 22 października 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy ogłosił w powyższej sprawie wyrok w którym:

- Z powództwa głównego, zasądził od PERN, solidarnie na rzecz Emitenta oraz członka konsorcjum:
  - ✓ kwotę 35 086 589,26 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia 23.03.2006 r. do dnia zapłaty;
  - ✓ kwotę 4 879 883,58 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia 22.03.2006 r. do dnia zapłaty;
  - ✓ kwotę 126 400,44 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia 16.01.2007 r. do dnia zapłaty.Odsetki ustawowe od wyżej wymienionych kwot ustalone na dzień 31 grudnia 2016 roku wynoszą 50 mln złotych.
- Z powództwa wzajemnego, oddalił powództwo PERN w całości.

Odsetki ustawowe od wyżej wymienionych kwot ustalone na dzień 31 grudnia 2016 roku wynoszą 50 mln złotych.

Udział Grupy w zasądzonej kwocie wynosi około 50%.

Od powyższego wyroku w dniu 7 grudnia 2015 roku PERN wniósł apelację. Termin rozpatrzenia apelacji nie został jeszcze wyznaczony. Na dzień przekazania niniejszego raportu termin rozpatrzenia apelacji nie został jeszcze wyznaczony.

Grupa prezentuje na 31 grudnia 2016 roku należności od PERN S.A. z tytułu zatrzymanych w trakcie realizacji kontraktu kaucji gwarancyjnych o wartości 17 364 tys. zł, które są przedmiotem ostatecznego rozliczenia kontraktu i toczącego się postępowania. Należności te nie zostały objęte odpisem aktualizującym. Pozostała kwota roszczenia głównego, która przypada na Grupę w wysokości 2 682 tys. zł nie została ujęta jako aktywa warunkowe, gdyż na dzień sprawozdawczy nie spełniała ona jeszcze wszystkich kryteriów ujęcia jako składnik aktywów w rozumieniu MSR 37.

Wartość tego postępowania przekracza 10% kapitałów własnych Grupy Kapitałowej.

Poza tym łączna wartość pozostałych postępowań odrębnie dla grupy zobowiązań jak i grupy wierzytelności, nie przekracza 10% kapitałów własnych Grupy Kapitałowej.

Nota 39- zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia mogące mieć znaczący wpływ na sytuację finansową Grupy Kapitałowej.

Nota 40 - inne informacje objaśniające do sprawozdania finansowego

Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące emitenta, zgodnie z posiadanymi przez emitenta informacjami

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego następujący Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej posiadają akcje Prochem S.A.

- Jarosław Stepniewski – 80.943 szt.;
- Marek Kiersznicki – 70.393 szt.;
- Krzysztof Marczak – 43.700 szt.;
- Andrzej Karczykowski – 115.186 szt.;

Wartość nominalna 1 sztuki akcji wynosi 1 złoty.

W okresie od przekazania raportu rocznego 2015 rok Emitent powiłał informację o zmianie w ilości akcji Prochem S.A. posiadanych przez Członków Rady Nadzorczej. Zmiana ta nastąpiła w wyniku zmian w składzie Rady Nadzorczej dokonanej na Zwyczajnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy, które odbyło się 11 czerwca 2016 roku:

- Pan Michał Suflida powołany w skład Rady Nadzorczej wraz z osobą bliską posiadał 48.500 szt akcji.
- Odwołany z Rady Nadzorczej pana Steven Tappan, posiadał 510.000 szt. akcji Spółki.

Na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy w dniu 28 października 2016 roku odwołano Pana Marka Garlińskiego, który posiadał 86.900 szt. akcji Spółki.

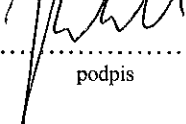
W dniu 24 listopada 2016 roku członek Rady Nadzorczej pan Michał Suflida sprzedał 30.000 szt. akcji spółki a osoba z nim powiązana 18.500 szt. akcji Spółki.

W spółkach powiązanych osoby zarządzające i nadzorujące nie posiadają akcji i udziałów

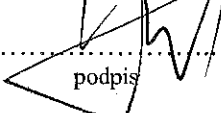
Nota 41- zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Prochem S.A. za 2016 rok zostało zatwierdzone przez Zarząd Prochem S.A. do publikacji w dniu 28 kwietnia 2017 roku.

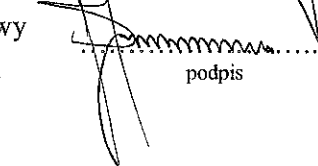
Podpisy Zarządu

28.04.2017 r.	Jarosław Stępniewski	Prezes Zarządu	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

28.04.2017 r.	Marek Kiersznicki	Wiceprezes Zarządu	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

28.04.2017 r.	Krzysztof Marczak	Wiceprezes Zarządu	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

28.04.2017 r.	Barbara Auguścińska-Sawicka	Główny Księgowy	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis